

TAKARÉKBANK

**Csoportszintű nyilvánosságra hozatali
dokumentum**

2015. december 31.

2016. június 30.

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	4
1.1.	Általános tudnivalók.....	4
1.2.	Fogalmak és rövidítések	4
1.3.	MNB releváns határozatai	5
1.4.	A nyilvánosságra hozatallal kapcsolatos további lényeges információk.....	6
1.5.	Vezető testületek nyilatkozatai	6
2.	Alkalmazási kör	9
2.1.	A Csoport tagjai.....	9
2.2.	A prudenciális konszolidáció módszere	10
2.3.	CRR szerinti nyilvánosságra hozatali kötelezettségek	13
2.4.	Az Integrációról röviden.....	13
2.5.	Globálisan rendszerszinten nem jelentős intézmény	13
3.	Vállalatirányítási rendszer	14
3.1.	Integráción belüli viszonyok	14
3.2.	Hitelintézetben belüli irányítási viszonyok, döntési folyamatok.....	17
3.2.1.	Szövetkezeti Hitelintézetek szervezeti felépítésével kapcsolatos előírások, elvárások	17
3.2.2.	Irányítási viszonyok, döntési folyamatok a Takarékbankban	18
4.	Szavatoló tőke, tőkemegfelelés.....	19
4.1.	Szavatoló tőke és tőkekövetelmény.....	19
4.2.	Tőkeáttétel	26
4.3.	Tőkepuffer	26
5.	Kockázatkezelés.....	26
5.1.	Általános kockázatkezelési alapelvek	27
5.2.	Hitelkockázat-kezelés	29
5.2.1.	Hitelkockázat-kezelési alapelvek	29
5.2.2.	Hitelezési folyamatok.....	30
5.2.3.	A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezet alkalmazására vonatkozó szabályok.....	31
5.2.4.	A késedelem és a hitelminőség-romlás megközelítése a belső szabályzatokban	31
5.2.5.	Az elszámolt értékvesztésre és a képzett céltartalékra vonatkozó információk.	33
5.2.6.	A hitelkockázat mérséklésére vonatkozó információk.....	38
5.2.7.	A Csoport által alkalmazott külső hitelminősítő szervezetekkel kapcsolatos információk	42
5.2.8.	A hitelezési kockázattal kapcsolatos adatok	44
5.3.	Partnerkockázati kitétségek	52
5.3.1.	Partnerkockázat-kezelési alapelvek.....	52
5.3.2.	Partnerkockázatot hordozó kitétségek.....	53
5.3.3.	A partnerkockázati kitétség mérséklésének módszerei.....	54
5.3.4.	A rossz irányú kockázatok azonosítására, kezelésére vonatkozó eljárások	54
5.3.5.	Hitelderivatívák	55

5.4.	Piaci kockázatokkal kapcsolatos információk.....	55
5.4.1.	Piaci kockázatkezeléssel kapcsolatos alapelvek	56
5.4.2.	Piaci kockázatkezelés rendszere.....	56
5.4.3.	A piaci kockázati belső modell alkalmazása.....	58
5.5.	Likviditási kockázattal kapcsolatos információk	58
5.5.1.	Likviditási kockázatkezelési alapelvek	59
5.5.2.	Likviditási kockázatkezelés rendszere	60
5.5.3.	Meg nem terhelt eszközök.....	65
5.6.	Működési kockázattal kapcsolatos információk.....	67
5.6.1.	Működési kockázatkezelési alapelvek	67
5.6.2.	Működési kockázatkezelés rendszere.....	68
6.	Kereskedési könyvben nem szereplő részvénytulajdonosi információk....	71
7.	Értékpapírosított pozíciókra vonatkozó információk	72
8.	Javadalmazási politika	72

Mellékletek:

1. sz. melléklet – Csoportot alkotó intézmények
2. sz. melléklet – Takarékbank szervezeti struktúrája
3. sz. melléklet – Szavatoló tőke
4. sz. melléklet – Tőkeinstrumentumok
5. sz. melléklet – Tőkeáttétel
6. sz. melléklet – Csoport érdekeltségei, befektetései
7. sz. melléklet – Javadalmazási politika

1. Bevezetés

Jelen nyilvánosságra hozatali dokumentum célja, hogy a Takarékbank Csoport (**Csoport**) a piaci szereplőknek átfogó képet adjon a Csoport kockázati profiljáról, ennek érdekében a Csoport nyilvánosságra hoz minden olyan információt, amelyek lényegesek és nem minősülnek védett vagy bizalmas információnak.

A CRR 432. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő nem lényegességre, valamint védett és bizalmas információkra tekintettel a Csoport a 2015. december 31-i nyilvánosságra hozatal során nem tekintett el semmilyen információ nyilvánosságra hozatalától.

Jelen nyilvánosságra hozatali dokumentum a 2015. december 31-én hatályos jogszabályok alapján készült, a Csoport 2015. december 31-i működését és helyzetét hivatott bemutatni.

1.1. Általános tudnivalók

A Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. (a továbbiakban: Takarékbank) jelen dokumentummal a 2015. december 31-én hatályos az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (a továbbiakban: CRR) nyolcadik részében foglalt nyilvánosságra hozatali kötelezettségének tesz eleget.

Jelen dokumentum a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően bemutatja és összefoglalja a fenti jogszabályokban meghatározott nyilvánosságra hozandó információkat a Takarékbank Csoportra vonatkoztatva.

A jelen dokumentumban szereplő adatok a Csoport 2015. évi, magyar számviteli szabályok alapján összeállított éves konszolidált beszámolóin alapulnak.

Jelen dokumentumban minden adat millió forintban szerepel, kivéve, ha az ettől eltérő érték külön feltüntetésre kerül.

1.2. Fogalmak és rövidítések

A dokumentumban az egyes fogalmak, rövidítések alatt a következőket kell érteni:

- **CRR:** az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról;
- **Hpt.:** A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény;
- **Szhitv.:** A szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény;
- **Szmt.:** 2000. évi C. törvény a számvitelről;

- **Hítkr.:** a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. Rendelet;
- **MNB, illetve Felügyelet:** Magyar Nemzeti Bank (jogelődje: PSZÁF – a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
- **Takarékbank:** Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt., a Csoport irányító hitelintézete és az Integráció Központi Bankja;
- **SZHISZ, illetve Integrációs Szervezet:** Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete, kötelező intézményvédelmi rendszer;
- **Szövetkezeti Hitelintézet:** a takarékszövetkezet, a hitelszövetkezet és minden olyan egyéb hitelintézet is, amelynek működését vagy amelynek betéteit 2013. január 1-jén Önkéntes Takarékszövetkezeti intézményvédelmi alapok valamelyike védte, valamint az a hitelintézet is, amelyet az Szhitv. 3. § (2) bekezdésének megfelelően az Integrációs Szervezethez benyújtott csatlakozási kérelme alapján a Takarékbank Zrt. igazgatóságának előzetes egyetértése mellett felvettek az Integrációs Szervezetbe;
- **Társaság:** a Takarékbank összevont alapú felügyelete alá tartozó társaság;
- **Integráció:** a Takarékbank, az SZHISZ és a Szövetkezeti Hitelintézetek;
- **Csoport:** a Takarékbank, az SZHISZ, a Szövetkezeti Hitelintézetek (együtt: Integráció) és a Társaságok alkotta egység. A prudenciális konszolidációba tartozó intézményi kör;
- **Csoporttag, illetve tagintézmény:** a Takarékbank, az SZHISZ, a Szövetkezeti Hitelintézetek és a Társaságok egyike;
- **Hitelintézet(ek):** a Takarékbank és a Szövetkezeti Hitelintézetek;
- **FHB csoport:** az FHB Jelzálogbank által vezetett szubkonszolidált csoport (az FHB csoportba tartozó Csoporttagokat az 1. számú melléklet tartalmazza).

1.3. MNB releváns határozatai

- **Az MNB H-EN-I-1237/2013. számú határozata (2013. október 28.):** az MNB Pénzügyi Stabilitási Tanácsa jóváhagyta, hogy az SZHISZ egységes, az intézményvédelmi rendszer kockázatainak megfigyelését és minősítését biztosító rendszerét. Erre tekintettel jóváhagyta, hogy az SZHISZ azon tagjai, amelyek összevont felügyelet alá tartoznak, az egymással szembeni – a szavatoló tőke számításánál figyelembe vehető kötelezettséget nem eredményező – kitettségeik esetében nulla százalékos kockázati súlyt alkalmazzanak;
- **Az MNB H-JÉ-I-209/2014. számú határozata (2014. március 3.):** az MNB Pénzügyi Stabilitási Tanácsa az Szhitv. 1. § (5) bekezdése, illetve a CRR 10. cikke alapján az Integráció egyetemleges felelősségvállalási körbe tartozó tagintézményei vonatkozásában megállapította a prudenciális követelményeknek való megfelelés alóli egyedi mentesség fennállását;
- **Az MNB H-EN-I-235/2014. számú határozata (2014. május 28.):** az MNB a Takarékbank összevont alapú felügyeletét kiterjesztette a Szövetkezeti Hitelintézetekre az Szhitv. 1. § (6) bekezdésének megfelelően;
- **Az MNB H-EN-I-832/2014. számú határozata (2014. október 28.):** az MNB kijelölte a prudenciális konszolidációba bevonandó intézményi kört és a CRR 18. cikk (5)-(6) bekezdéseit figyelembe véve meghatározta a prudenciális konszolidáció módszerét;
- **Az MNB H-EN-I-654/2015. számú határozata (2015. október 16.):** Az MNB megállapította, hogy az FHB csoport a Takarékbankkal összevont alapú felügyelet alá tartozik, továbbá elrendelte az FHB csoport tekintetében a CRR-nek történő megfelelés

szubkonszolidált alapon való teljesítését, illetve előírta az FHB csoportra szubkonszolidáció és a konszolidáció módszerét.

1.4. A nyilvánosságra hozattal kapcsolatos további lényeges információk

A nyilvánosságra hozattal az összevont alapú felügyeleti körre vonatkozóan kell teljesíteni. Mivel azonban a Csoport esetében az SZHISZ speciális szerepet tölt be és a prudenciális konszolidációs körbe – az MNB H-EN-I-832/2014. számú határozata (2014. október 28.) alapján – az SZHISZ is bele tartozik, ezért az éves konszolidált beszámolóban szereplő adatok az SZHISZ adatait is tartalmazzák, így a nyilvánosságra hozatal rá is kiterjed.

A Csoport nyilvánosságra hozatali politikája értelmében, a Csoport a nyilvánosságra hozott információkat olyan szerkezetben mutatja be, hogy az információkat felhasználók számára a lehető legnagyobb mértékben biztosított legyen az adatok, információk előző évi adatokkal, információkkal való összehasonlítása, ezért a 2015. december 31-i adatok mellett a 2014. december 31-i adatok is feltüntetésre kerülnek több helyen. Azonban már itt megjegyezzük, hogy az adatok érdemben nem összehasonlíthatóak, tekintettel arra, hogy 2015-ben csatlakozott az Integrációhoz és így a Csoport része lett az FHB Jelzálogban Nyrt. és az FHB Kereskedelmi Bank Zrt. is.

Az Szhitv. értelmében az egységes informatikai rendszer kiépítése jelenleg folyamatban van. A kockázatok kezelésének elsődleges eszközei jelenleg - a szükséges informatikai háttér teljes rendelkezésre állásáig – elsősorban az egyedi szinten előírt olyan korlátozások és limitek, amelyek betartása biztosítja azt, hogy a Csoport szintű kockázatok a kívánt szint alatt maradjanak.

Noha a prudenciális konszolidáció szempontjából az SZHISZ és a Társaságok is a Csoportba tartoznak, jelen dokumentumban bemutatásra kerülő módszertanok, folyamatok elsősorban a Takarékbankra és a Szövetkezeti Hitelintézetekre térnek ki, rájuk vonatkoznak. A Társaságok kockázati szempontból a Csoporton belül elhanyagolható nagyságrendűek, tevékenységük érdemben nem befolyásolja a Csoport működését és kockázati helyzetét.

1.5. Vezető testületek nyilatkozatai

A Takarékbank Igazgatósága és Felügyelőbizottsága, mint a Központi Bank vezető testületei a CRR 435. cikk (1) bekezdés e) pontjának megfelelően kijelentik, hogy a Csoport kockázatkezelési rendszere a Csoport profilját és stratégiáját tekintve megfelelő. Ezen nyilatkozatot a Takarékbank Igazgatósága 2016. június 16-án az IG-11-4/2016 számú igazgatósági határozattal, míg Felügyelőbizottsága 2016. június 16-án az FB-6-5/2016 számú felügyelőbizottsági határozattal fogadta el.

A fenti határozatokkal egyben a Takarékbank Igazgatósága és Felügyelőbizottsága a CRR 435. cikk (1) bekezdés f) pontjának megfelelően az alábbi összefoglaló kockázati nyilatkozatot is elfogadta:

Összefoglaló kockázati nyilatkozat

A Takarékbank, mint az Integráció központi bankja az Integráció stratégiai céljainak elérése érdekében irányítást gyakorol a prudenciális követelményeknek konszolidált alapon való megfelelés szempontjából vele összevontan kezelt Szövetkezeti Hitelintézetek és társaságok felett. Ennek keretében gondoskodik arról, hogy a kockázatkezelési elvek, módszerek, kockázatértékelési, -mérési és ellenőrzési eljárások az Integráción belül egységesek, illetve összehangoltak legyenek és egyúttal megfeleljenek a jogszabályoknak is. Az Integráció tagjai az Integrációs alapelvek, szabályok betartásával és az Integrációra illetve az Integráció tagjaira vonatkozó kereteken belül önállóan hozzák meg kockázatvállalási döntéseiket.

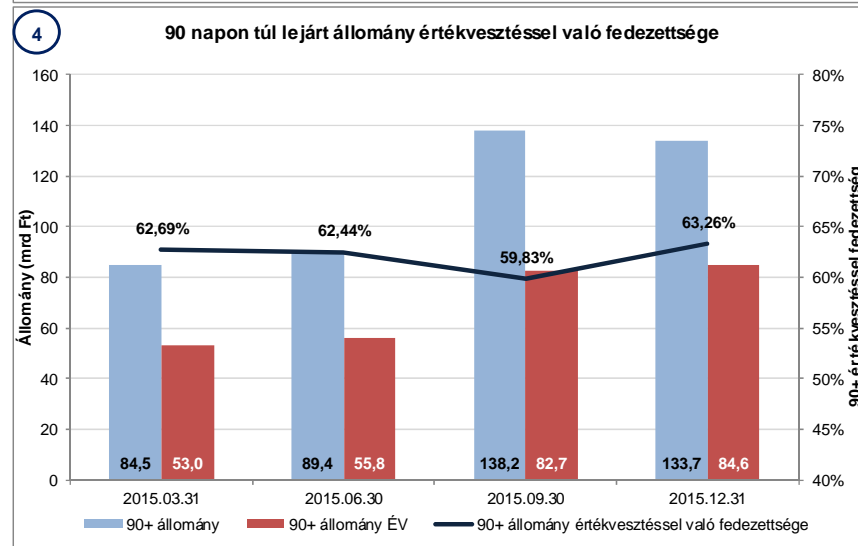
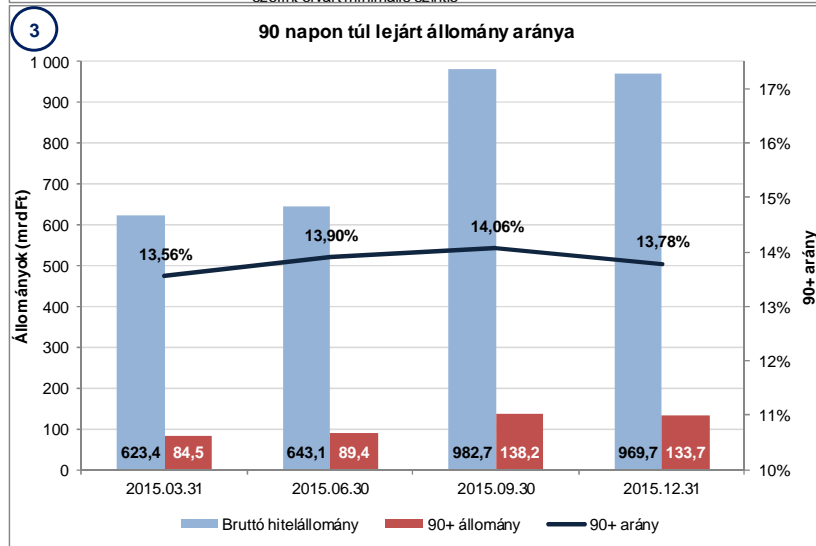
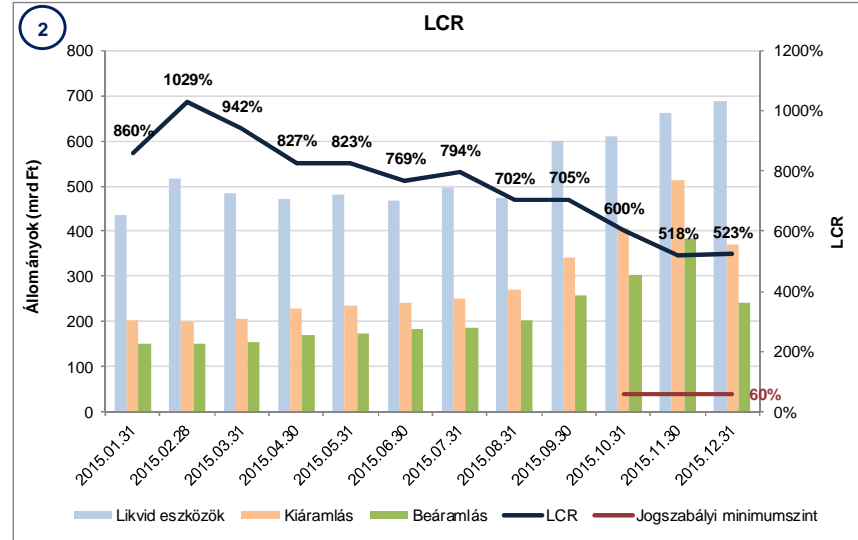
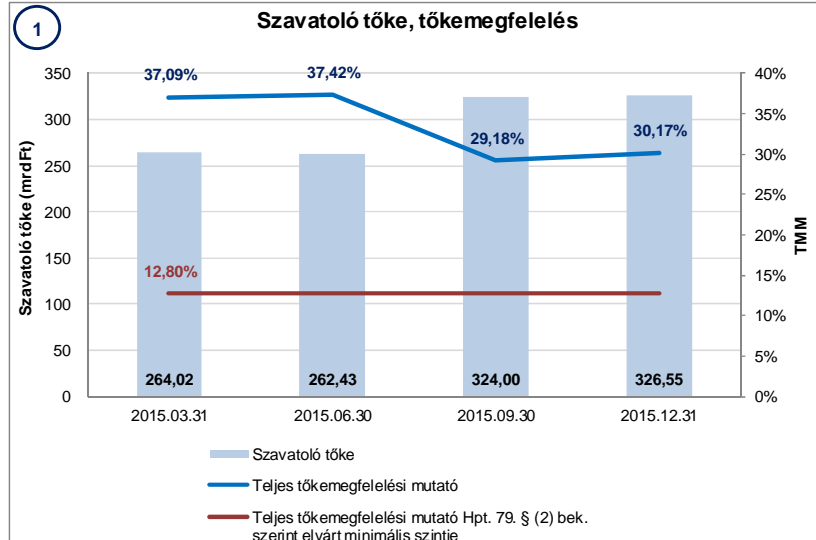
Az Integráció üzleti célkitűzéseit a kockázatvállalási hajlandóság szem előtt tartása mellett határozza meg és hajtja végre. A kockázatvállalási hajlandóságnak azokkal a pénzügyi erőforrásokkal kell összhangban lennie, amelyek a lehetséges veszteségek fedezésére rendelkezésre állnak. A kockázatkezelés elsődleges célja az Integráció pénzügyi erejének és jó hírnevének védelme, valamint a részvényesi értéket növelő üzleti tevékenységhez való hozzájárulás.

A Takarékbank testületei és bizottságai rendszeres időközönként megtárgyalják a kockázatomérési és kezelési módszerek, eljárások felülvizsgálatáról és javasolt módosításairól szóló előterjesztéseket, a kockázatok alakulását bemutató jelentéseket.

A következő adatok és mutatók átfogó képet adnak az Integráció kockázati profiljáról.

Összefoglaló kockázati nyilatkozat

A következő adatok és mutatók átfogó képet adnak a Csoport kockázati profiljáról 2015-re vonatkozóan:

Megjegyzés:

az adatok 2015. szeptemberétől az FHB Jelzálogbank Nyrt. és FHB Kereskedelmi Bank Zrt. adatait is tartalmazzák.
az LCR vonatkozásában 2015. október 1-től az Európai Bizottság 2015/61 felhatalmazáson alapuló rendeletét (Delegated Act, DA) kell alkalmazni.

2. Alkalmazási kör

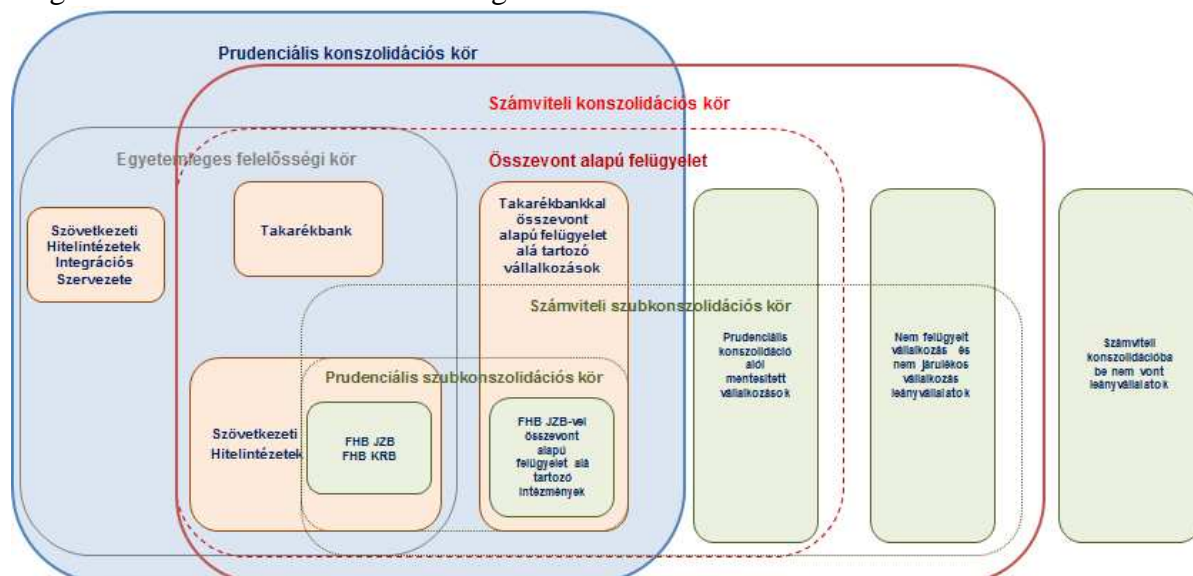
2.1. A Csoport tagjai

A Csoportot 2015. december 31-én az alábbi intézmények alkották:

- Takarékbank;
- SZHISZ;
- 92 Szövetkezeti Hitelintézet és
- 9 Társaság.

A Csoportot alkotó intézmények tételes listája az **1. számú mellékletben** található meg. A melléklet tartalmazza a Takarékbank számviteli és prudenciális konszolidációs köreit, és a bevonás módszerét intézményenként.

A Csoportot alkotó intézmények különböző megközelítések, csoportosítások szerint más-más körbe tartoznak. Jelen dokumentum értelmezéséhez ezen intézményi körök egyértelmű meghatározása és elkülönítése szükséges:

Az összevont alapú felügyeleti körbe tartozás alapja a Szövetkezeti Hitelintézetek és a Társaságok esetében eltérő. Az összevont alapú felügyeletbe tartozás alapját

- a Szövetkezeti Hitelintézetek esetében az Szhitv.-ben foglalt jogok és kötelezettségek összessége (CRR 4. cikk (1) 38. pontja szerint szoros kapcsolat tulajdonosi kapcsolat nélkül), valamint az Szhitv. 1. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezés,
- a nem FHB csoportba tartozó társaságok esetében az összevont felügyelet alá tartozó társaságok esetében a tulajdonosi kapcsolat (CRR 4. cikk (1) 38. pontja (Hpt. 6. § (1) 104. pontja) szerint szoros kapcsolat)
- az FHB csoportba tartozó társaságok esetében az FHB Jelzálogbank Nyrt. – mint azok anyavállalata – feletti meghatározó befolyás és ellenőrzési kapcsolat és a leányvállalati státusz¹

¹ A Felügyelet a szoros kapcsolatot a Takarékbank és az FHB Jelzálogbank Nyrt. leányvállalatai között a leányvállalati definíció értelmezéséhez köti: a CRR 4. cikk (1) bekezdés 16. pontja értelmében a „leányvállalatok valamennyi leányvállalata azon vállalkozás leányvállalatának is tekintendő, amely az előbbieket eredeti anyavállalata”.

adja.

Az egyetemleges felelősségvállalási kör az Szhitv.-ből származtatható. Az Integráció tagjai az Szhitv. 1. § (4) bekezdése értelmében egyetemlegesen felelnek egymás, az Szhitv.-ben meghatározott időponttól keletkezett kötelezettségeiért. Az egyetemleges felelősségvállalási rendszer (Garanciaközösség) értelmében az Integráció tagjainak hitelezői – kivéve az OBA által védett betétek tulajdonosait – bármely taggal szembeni követelésük teljesítését kérhetik az Integráció többi tagjától, ha azt bírósági ítélet alapozza meg vagy az érintett tag az adott követelést nem vitatta.

Jelen nyilvánosságra hozatali dokumentum a prudenciális konszolidációs körre terjed ki, köszönhetően annak, hogy a konszolidált beszámolók ezen intézmények összesített adatait tartalmazzák. Így a jelen dokumentumban bemutatásra kerülő adatok tartalmazzák az SZHISZ adatait is, azonban a nyilvánosságra hozatalban érintett egyéb információk (módszerek leírása, egyebek) az SZHISZ-re nem terjednek ki.

2.2. A prudenciális konszolidáció módszere

Az MNB a H-EN-I-832/2014. számú és a H-EN-I-654/2014. számú határozatokkal jelölte ki a prudenciális konszolidációba tartozó intézményeket és meghatározta a prudenciális konszolidáció módszerét. A határozatok értelmében a prudenciális konszolidációba a Takarékbanknak be kell vonnia az összevont alapú felügyelete alá tartozó szervezeteket (teljes körű konszolidációs módszer), továbbá az SZHISZ-t (aggregációs módszer). A határozatok szerint a prudenciális követelményeknek való egyedi megfelelés alól mentesülnek – az egyetemleges felelősség kezdő időpontját követően – az Integráció mindazon tagjai (az FHB Jelzálogbank Nyrt. (FHB JZB) és FHB Kereskedelmi Bank Zrt. (FHB KRB) kivételével), akik vonatkozásában a Takarékbank Igazgatósága kibocsájtja a kockázatkezelési szabályzatot.

A prudenciális konszolidáció nem az anya-leányvállalati kapcsolatrendszeren, az intézmények közti tőkekapcsolaton, valamint részesedésen alapszik, hanem az Szhitv. által létrehozott kötelező integráció rendszerén.

A H-EN-235/2014. számú határozat 5. pontjában nyilvántartásba vett intézmények (Takarékbank, Szövetkezeti Hitelintézetek, Társaságok) konszolidációba történő teljes körű bevonását a CRR 18. cikk (1) bekezdése mondta ki.

Ugyanakkor a prudenciális konszolidáció módszerének meghatározásakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a H-EN-235/2014. számú határozatban szereplő, összevont alapú felügyelet alatt álló pénzügyi vállalkozások, befektetési alapkezelő, valamint járulékos vállalkozás (Takarékbank leányvállalatai, Társaságok) szerepét, és a Takarékbankkal való kapcsolatát. Az MNB a fentiek alapján szükségesnek látta, hogy kitérjen a Takarékbank leányvállalataira (Társaságokra) vonatkozó – a CRR 18. cikk (1) bekezdése által alkalmazni rendelt - teljes körű konszolidáció és az aggregációs módszer kapcsolatára a prudenciális konszolidáció módszerének leírásában.

A prudenciális konszolidáció módszerét az MNB az alábbiak szerint határozta meg (H-EN-I-832/2014. számú határozat melléklete):

„I. A prudenciális konszolidáció eredményeként a végső konszolidált tőke az alábbiakból tevődik össze:

1.1. az SZHISZ saját tőkéje;

1.2. a Bank és a Bank Leányvállalatainak teljes körű konszolidációs módszerrel megállapított összevont saját tőkéje; és

1.3. a szövetkezeti hitelintézetek - külső tagok részesedéseként kimutatott - saját tőkéje.

II. A prudenciális konszolidáció keretében összevont entitások egymásban fennálló részesedéseit visszavásárolt saját részvényként, üzletrészként kell kimutatni.

III. A Bank és a Kapcsolt Intézmények teljes körű konszolidációja

3.1. Első lépéseként a Bank köteles elvégezni a Bank, a Bank Leányvállalatai és a Kapcsolt Intézmények (Bankcsoport) teljes körű konszolidációját, amelynek keretén belül az eszközök és kötelezettségek összeadódnak, majd az egymással szembeni egyenlegek kiszűrésre kerülnek (Bankcsoport kimutatás).

3.2. A Bank jegyzett tőkéje és tartalékai mellett külső tagok részesedéseként köteles megjeleníteni a Kapcsolt Intézmények saját tőkéjét.

IV. Tőkeelemek minősítése

4.1. A Bankcsoport és az SZHISZ viszonylatában a 83/349/EGK irányelv 12. cikke alkalmazandó.

4.2. Az SZHISZ és a Bankcsoport kimutatás tőkeelemei aggregálásra kerülnek.

V. Főszabály

5.1. A főszabály szerint a prudenciális konszolidáció a teljes körű konszolidációs módszer szerint történik.

5.2. Az SZHISZ tőkéjének bevonásakor történhet eltérés a teljes körű konszolidációs módszertől, ami az aggregációs módszertant jelenti.

VI. Tőkekonszolidáció

6.1. Az SZHISZ és a Bank tekintetében nem kerül kimutatásra külön soron a külső tagokra jutó részesedés, hanem a külső tulajdonosok részesedése is a tőke megfelelő sorain, átsorolás nélkül szerepel.

6.2. Az SZHISZ tőkéjének bevonása a Bankcsoport saját tőkéjével történő tételes összeadást jelenti.

6.3. A tőke aggregációjának részeként kezelendők az esetlegesen fennálló, a beszámolóban összevonásra került entitások közti részesedések.

6.4. A Bank és a Kapcsolt Intézmények részesedését az SZHISZ tőkéjében visszavásárolt saját részvényekként, üzletrészekként, és ezzel egyidejűleg a szavatoló tőkébe nem beszámítandó lekötött tartalékként kell bemutatni.

6.5. Az SZHISZ részesedése az egyes Kapcsolt Intézményekben kiszűrésre kerül.

6.6. A prudenciális konszolidáció eredményeként az összevont saját tőke: az SZHISZ és a Bank, valamint a Bank Leányvállalatai teljes körű bevonással konszolidált tőkeelemeinek összegeként megjelenő érték, valamint a konszolidálásba bevont szövetkezeti hitelintézetek saját tőkéje, mint külső tagok részesedésének együttese.

6.7. A visszavásárolt saját részvény, üzletrész soron kell bemutatni a beszámolóban összevonásra került entitások egymásban (közvetve vagy közvetlenül) meglévő, kiszűrésre nem került részesedéseit, amelyek értékét a szavatoló tőkébe nem beszámítható lekötött tartalék tartalmazza.

VII. Adósságonkonszolidáció

7.1. Az SZHISZ és a Bankcsoport konszolidált beszámolójának összevonásakor az egymással szembeni - azaz az SZHISZ könyveiben a Bankkal, a Bank Leányvállalataival és a Kapcsolt Intézményekkel szemben fennálló -követelések, céltartalékok, kötelezettségek és időbeli elhatárolások kiszűrésre kerülnek, követve a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hagyományos konszolidációra vonatkozó szabályait.

VIII. Közbenső eredmények kiszűrése

8.1. Az SZHISZ és a Bankcsoport konszolidált beszámolójának összevonásakor az egymás közötti, azaz az SZHISZ és Bank, a Bank Leányvállalatai, illetve a Kapcsolt Intézmények közötti eszközértékesítéssel és szolgáltatásnyújtással érintett, a mérlegben a fordulónapon még szereplő tételek értékében szereplő, nem realizált közbenső eredmény kiszűrendő.”

Az FHB csoportra vonatkozóan a konszolidáció módszerét a Magyar Nemzeti Bank a H-EN-I-654/2015. számú határozatának 6.2. pontjában foglaltak szerint hagyta jóvá.

Az FHB Jelzálogbank Nyrt. és az FHB Kereskedelmi Bank Zrt. 2015-ben csatlakozott az SZHISZ-hez és az Integráció garanciaközösségének tagjaivá váltak. Az MNB kijelölte a teljes FHB bankcsoportot mint bevonandó kört az Integráció prudenciális alapon készített konszolidált pénzügyi kimutatásait illetően. A számviteli konszolidáció a Szövetkezeti Hitelintézetek bevonását tekintve a felügyelet által engedélyezett konszolidációs módszertannal és az általa kijelölt konszolidációs körön történik. Ennek megfelelően az FHB csoport konszolidált beszámolója kerül bevonásra az Integráció konszolidációs eljárása során. Az FHB csoport vezető tagjában (FHB Jelzálogbank Nyrt) eszközölt befektetés tekinthető kizárólag az Integráció tőkekonszolidációs eljárásainak szempontjából kiszűrendő részesedésnek.

„6.2. A Takarékbank által történő konszolidáció megvalósításának módszere

(...) A Takarékbank úgy köteles elvégezni a csoportszintű konszolidálást, hogy annak során a teljes konszolidáció módszerét követve be kell vonnia a szubkonszolidált csoportba tartozó valamennyi intézményt, az összevont felügyelet alá tartozó valamennyi leányvállalatát, valamint a szövetkezeti hitelintézeteket. A prudenciális konszolidáció során a Takarékbanknak a H-EN-I-832/2014. számú határozatában ismertetett módszert szükséges alkalmaznia.

A fentiekre tekintettel az MNB megállapította, hogy a konszolidálás módját a CRR 18. cikk (1), valamint (8) bekezdése határozza meg, mely alapján a Takarékbank köteles a jelen határozat rendelkező részének 3. pontja alapján szubkonszolidált FHB csoportot teljeskörűen bevonni a konszolidációba.”

2.3. CRR szerinti nyilvánosságra hozatali kötelezettségek

Az MNB a H-JÉ-I-209/2014. számú határozatával azon Szövetkezeti Hitelintézeteket, amelyek vonatkozásában a Takarékbank Igazgatósága kibocsájtotta, a kockázatkezelési szabályzatokat az egyetemleges felelősségvállalás kezdő időpontját követően – az Szhity. 1. § (5) bekezdésének alapján – mentesítette a prudenciális követelményeknek való egyedi megfelelés alól. A mentesítés nem terjed ki az FHB Jelzálogbank Nyrt.-re, az FHB Kereskedelmi Bank Zrt.-re, illetve a befektetési vállalkozás Magyar Posta Befektetési Zrt.-re, illetve az FHB Csoportra.

A prudenciális követelmények közzé tartoznak a nyilvánosságra hozatali kötelezettségek is.

A fentiek szerint a Szövetkezeti Hitelintézeteknek - az FHB Jelzálogbank Nyrt.-re, az FHB Kereskedelmi Bank Zrt. kivételével - egyedileg nem kell teljesíteniük a CRR-ben foglalt nyilvánosságra hozatali kötelezettségeket.

A Társaságoknak – a Befektetési Vállalkozások kivételével – egyedileg nem kell a CRR szerinti nyilvánosságra hozatali teljesíteniük, mivel nem esnek a CRR hatálya alá. A pénzügyi vállalkozásoknak a Hpt. 122. § (4) bekezdésében foglaltakat kell egyedileg közzétenniük.

2.4. Az Integrációról röviden

A szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvényt (Szhity.) 2013. július 13-án lépett hatályba. Az Szhity. értelmében a Szövetkezeti Hitelintézetek hosszú távú prudens működésének intézményi garانتálása és a Szövetkezeti Hitelintézetek szavatoló tőkéjének biztosítása érdekében jött létre a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációja.

Az Integráció központi szervei az SZHISZ és a Takarékbank. A Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációjának központi bankja a Takarékbank. Az SZHISZ kötelező intézményvédelmi szervezet.

Az Integráció a Szövetkezeti Hitelintézetek, a Takarékbank és az SZHISZ komplex tulajdonosi és irányítási viszonyrendszeréből épül fel, ami egyedülálló a hazai hitelintézeti szektorban és jelentősen különbözik a hagyományos kereskedelmi bankok működési struktúrájától.

2.5. Globálisan rendszerszinten nem jelentős intézmény

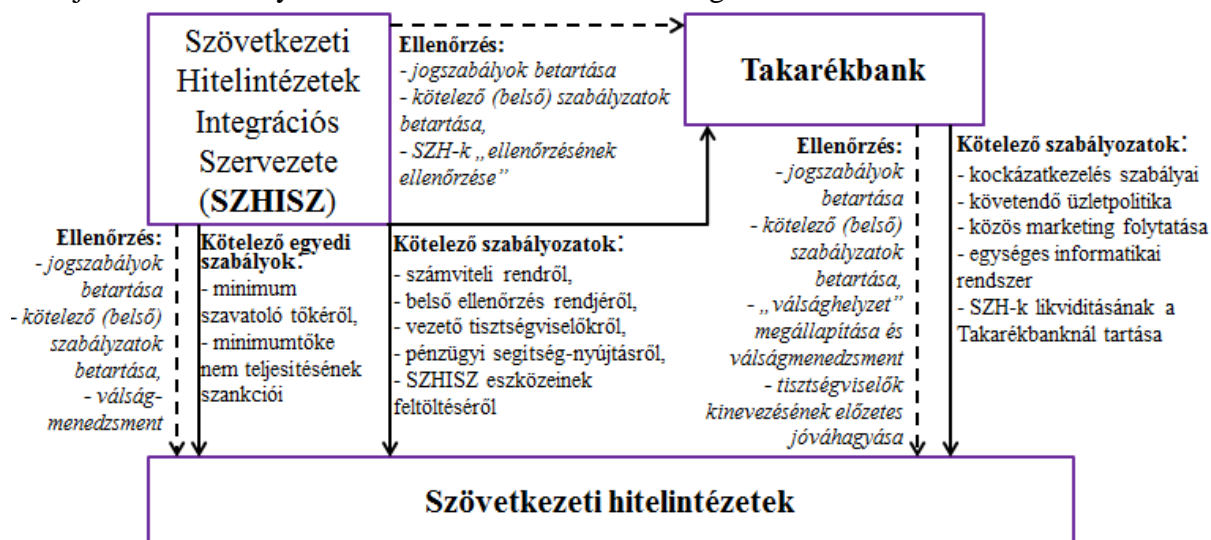
A Csoport nem minősül globálisan rendszerszinten jelentős intézménynek, ezért évesnél gyakoribb nyilvánosságra hozatali nem teljesít.

3. Vállalatirányítási rendszer

3.1. Integráción belüli viszonyok

Az Szhity. mind az SZHISZ-t, mind a Takarékbankot felruházza az Integráción belüli irányítási, szabályozási és ellenőrzési feladatokkal, illetve ezen intézmények számára a megfelelő szankcionálási eszközöket is biztosítja.

Az SZHISZ és a Takarékbank által ellátott irányítási, felügyelési és ellenőrzési feladatok alkotják az intézményvédelmi mechanizmusok elsődleges elemét.

A Szövetkezeti Hitelintézetek Tőkefedezeti Közös Alapja is fontos szerepet játszik az Integráció működésében. Az Alap célja, hogy elsődlegesen helyt álljon az Integráció tagjaival szemben egyetemlegesség alapján érvényesített követelésekért.

A Takarékbank a Csoport irányító hitelintézete, egyben a Szövetkezeti Hitelintézeti Integráció központi bankja. A Takarékbank ellenőrzését – a Felügyelet ez irányú jogkörét nem befolyásolva – a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete (SZHISZ) látja el.

Az irányítási feladatokat az SZHISZ és a Takarékbank kötelező szabályzatok kiadásával, illetve azok betartásának biztosításával látja el.

A szabályzatok mellett a Szövetkezeti Hitelintézetek (minta) alapszabályát is a Takarékbank készíti el.

A Takarékbank, mint a Központi Bank az Szhity. értelmében az Integráció Szövetkezeti Hitelintézet tagjaira egységesen vonatkozó kockázatkezelési szabályzatokat készített (Szhity. 1. § (4) bekezdés, valamint 15. § (2) bekezdés a) pontja).

Annak érdekében, hogy az egész Csoport vonatkozásában a prudenciális működés minél egységesebb legyen, azon témakörök esetében, ahol lehetséges, az elsősorban a Szövetkezeti Hitelintézetek részére készülő közvetlen és közvetett hatályú szabályzatokat a Takarékbank az összevont felügyelet alá tartozó társaságokra is kiterjeszti, törekedve arra, hogy a társaságok sajátosságai is figyelembe vételre kerüljenek.

A közvetlen hatályú szabályzatok olyan szabályzatok, amik a hatályba lépésük időpontjától fogva kötelező érvényűek, nincs szükség a Csoporttag általi implementálásra. A közvetett hatályú (minta) szabályzatokat a Csoporttagnak kiegészítenie és implementálnia kell.

A Szövetkezeti Hitelintézetek saját szabályzataikat (amiket saját maguk és nem a Takarékbank vagy az SZHISZ készített és adott ki) az Alapszabályuk értelmében kötelesek előzetes jóváhagyásra, véleményezésre megküldeni a Takarékbanknak és az SZHISZ-nek.

Mind a Takarékbank, mind az SZHISZ ellenőrzik az általuk kibocsátott szabályzatoknak, illetve az általános jogszabályi követelményeknek való megfelelést a Szövetkezeti Hitelintézetek szintjén, és ezek válsághelyzete esetén az Szhitv.-ben nevesített jogosítványokkal rendelkeznek, mint például:

- A Takarékbank Igazgatósága egy-egy Szövetkezeti Hitelintézet válsághelyzete esetén dönthet a Szövetkezeti Hitelintézet vezető tisztségviselői megbízatásának felfüggesztéséről legfeljebb 180 napra (meghosszabbítható) vagy dönthet megbízatásuk megszüntetéséről illetve átmeneti időre vezető tisztségviselő vagy tisztségviselők megbízásáról; kezdeményezheti az SZHISZ Igazgatóságánál a Szövetkezeti Hitelintézet Integrációs Szervezeti tagságának a felfüggesztését vagy kizárását. (Szhitv. 15. §. (7)).
- A Takarékbank utasítást adhat a Szövetkezeti Hitelintézeteknek a jogszabályoknak, valamint az SZHISZ és a Takarékbank által kiadott szabályzatoknak megfelelő működés érdekében (Szhitv. 15. §. (3)). Amennyiben a Szövetkezeti Hitelintézet ennek nem tesz eleget, vagy nem a jogszabályoknak és a szabályzatnak megfelelően működik, akkor a Takarékbank Igazgatósága dönthet a Szövetkezeti Hitelintézet vezető tisztségviselői megbízatásának felfüggesztéséről legfeljebb 180 napra (meghosszabbítható) azzal, hogy a döntéséről haladéktalanul tájékoztatja a Felügyeletet, amely intézkedik a felügyeleti biztos kinevezéséről (Szhitv. 15. §. (4) (a)).
- Amennyiben a Takarékbank Igazgatósága nem hozza meg – annak szükségessége ellenére – a vezető tisztségviselőkre vonatkozó fentiekben ismertetett határozatok bármely döntést, noha azt az SZHISZ Igazgatósága kezdeményezte, akkor azt az SZHISZ Igazgatósága is megteheti (Szhitv. 15. §. (8)).
- Az SZHISZ Igazgatósága, amennyiben a Szövetkezeti Hitelintézet nem a jogszabályoknak vagy a szabályzatoknak megfelelően működik, dönt a Szövetkezeti Hitelintézet SZHISZ-tagságának a felfüggesztéséről vagy a kizárásról (Szhitv. 15. §. (4) bekezdés b) pont).
- Az SZHISZ Igazgatósága válsághelyzet esetén saját jogkörben is jogosult a Szövetkezeti Hitelintézet SZHISZ-tagságának a felfüggesztéséről vagy a kizárásról határozni (Szhitv. 15. §. (7) (b)).

- Amennyiben egy Szövetkezeti Hitelintézet szavatoló tőkéje az SZHISZ által egyedi (nem konszolidált) alapon időről-időre megállapított mérték alá csökken, akkor az SZHISZ jogosult – a Felügyelet jogait, feladatait és hatásköreit nem érintve, és amennyiben a Felügyelet ilyen intézkedést még nem tett – a Felügyeletet előzetesen értesítve a következő kivételes intézkedésekkel élni:
 - előírhatja a Szövetkezeti Hitelintézet nem banküzemi célú eszközeinek eladását,
 - előírhatja, hogy az általa megállapított határidőn belül és követelményeknek megfelelően – ideértve az eszközök eladását is – rendezze tőkeszerkezetét, illetve
 - egyedi tőkekövetelményt határozhat meg.
- Az SZHISZ korlátozhatja, illetőleg megtilthatja egy Szövetkezeti Hitelintézet számára a tulajdonosok és a Szövetkezeti Hitelintézet közötti ügyleteket, a betétek és más visszafizetendő források kifizetését, a kötelezettségek vállalását, illetve meghatározhatja a Szövetkezeti Hitelintézet által kiköthető kamat legnagyobb mértékét. Továbbá az SZHISZ kötelezheti a Szövetkezeti Hitelintézet igazgatóságát a közgyűlés összehívására, meghatározott napirendi pontok megtárgyalására és meghatározott döntések meghozatalának szükségességére hívhatja fel az igazgatóság és a közgyűlés figyelmét, illetve felszólíthatja a szükséges intézkedések megtételére a Szövetkezeti Hitelintézet öt százalékot elérő vagy meghaladó közvetlen tulajdoni hányaddal, továbbá minősített befolyással rendelkező tulajdonosát.

A fentiek mellett az SZHISZ saját döntése alapján, intézményvédelmi céllal, tőkeemeléssel tulajdont szerezhethet a Takarékbankban vagy bármelyik Szövetkezeti Hitelintézetben, amennyiben ezek tőkeellátottsága – egyedileg – a jogszabályban meghatározott mérték alá süllyed.

A fentiek alapján az SZHISZ és a Takarékbank rendelkeznek azokkal az eszközökkel, amelyek segítségével a belső szabályzatokat és jogszabályokat be nem tartó tagok fölött ideiglenesen az irányítást is átvegyék, illetve az SZHISZ a Takarékbank vonatkozásában is rendelkezik az ehhez szükséges jogszabályi felhatalmazással.

A Takarékbank és a tagintézmények azonos szakmai/szervezeti egységei kapcsolata „mátrix jellegű”: az azonos elvek alapján történő működés érdekében a Szövetkezeti Hitelintézet adott szervezeti egysége/funkciója

- egyrészt szakmai kapcsolatban áll a Takarékbank hasonló szervezeti egységével,
- másrészt a konkrét szakmai irányítást, utasításokat az adott Szövetkezeti Hitelintézet illetékes vezetőjétől kapja.

A Csoport szintjén a prudens működést biztosítja, hogy a Takarékbank a Szövetkezeti Hitelintézetekre és Társaságokra kiterjedő kockázatkezelési és felügyelési tevékenységet végez.

A „mátrix jellegű” kapcsolattól függetlenül a tagintézmények prudens működéséért az adott tagintézmény vezetői testületei a felelősek, és ezt a felelősséget a Takarékbank által gyakorolt felügyelési funkció nem korlátozza.

A Csoporton belül azonos alapelveken nyugvó felelős belső irányítási (internal governance) és belső kontroll (internal control) gyakorlatot kell folytatni, a belső védelmi vonalakat csoportszinten is ki kell alakítani és működtetni kell, ennek felelőse a Takarékbank Igazgatósága, mint irányító hitelintézet és központi bank irányító testülete.

3.2. Hitelintézetben belüli irányítási viszonyok, döntési folyamatok

3.2.1. Szövetkezeti Hitelintézetek szervezeti felépítésével kapcsolatos előírások, elvárások

A Szövetkezeti Hitelintézetek Alapszabálya az irányítására, ellenőrzési funkció vonatkozásában nevesíti az Igazgatóságot és a Felügyelőbizottságot. Ezen túlmenően valamennyi Szövetkezeti Hitelintézet létrehozza az Ügyvezetői Testületet és a Hitelezési Bizottságot.

A Hitelintézet további operatív döntési bizottságokat hoz(hat) létre az alábbiak szerint:

- Eszköz-Forrás Bizottság
- Kockázati Kontroll Bizottság

Amennyiben egy Szövetkezeti Hitelintézet nem állít fel Kockázati Kontroll Bizottságot, akkor annak feladatait és funkcióit az Eszköz-Forrás Bizottság látja el.

Amennyiben egy Szövetkezeti Hitelintézet nem állít fel sem Kockázati Kontroll Bizottságot sem Eszköz-Forrás Bizottságot, akkor azok feladatait és funkcióit az Ügyvezetői Testület látja el.

Az Integráció központi szervei által kiadott szabályzatok meghatározzák a döntési folyamatokkal kapcsolatos elvárásokat és azok főbb kereteit, melyeken belül a Szövetkezeti Hitelintézetek saját döntési folyamataikat szabadon alakíthatják ki.

Az egyes testületek és bizottságok hatásköre az Integráción belül egységes.

A Hitelintézet a kockázatkezelési szervezetét úgy alakítja ki, hogy az hatékonyan, a vonatkozó jogszabályokban, illetve a felügyelet kapcsolódó ajánlásaiban, útmutatóiban foglaltaknak megfelelően biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Hitelintézet kockázatkezelési szervezete biztosítja minden lényeges kockázat kezelését.

A Hitelintézet hatékony szervezeti és igazgatási megoldásokat tart fenn és működtet abból a célból, hogy minden ésszerű lépést megteheszen annak megelőzése érdekében, hogy az esetlegesen fellépő összeférhetetlenség ne érintse hátrányosan ügyfeleinek érdekeit.

A Hitelintézet a szervezeti felépítését úgy alakítja ki, hogy a kontroll funkciók függetlensége a legfelső szintig biztosított legyen.

Az Szhitv. alapján a Takarékbank Igazgatóságának előzetes hozzájárulása szükséges a Szövetkezeti Hitelintézetek vezető tisztségviselőinek kinevezéséhez, illetve jogosult a vezetői megbízás felfüggesztésére. A Központi Engedélyezési Bizottság előzetes hozzájárulás keretében dokumentumok és személyes meghallgatás alapján vizsgálja a vezető tisztségviselő alkalmasságát, s tesz javaslatot a Takarékbank Igazgatósága részére az előzetes hozzájárulás megadását illetően. Alkalmasnak az erkölcsi és etikai normákat betartó, összeférhetetlenségi szabályoknak megfelelő, szakmailag kompetens személy tekinthető. Az alkalmasság feltételeiről, illetve a vizsgálati eljárás rendjéről belső szabályzat rendelkezik.

3.2.2. Irányítási viszonyok, döntési folyamatok a Takarékbankban

A Takarékbank a Szövetkezeti Hitelintézetekre vonatkozóan a 3.2.1.-es fejezetben bemutatott valamennyi testülettel és bizottsággal rendelkezik. 2015. december 31-én az alábbi állandó bizottságok működtek a Takarékbankban:

- Audit Bizottság
- Ügyvezetői Testület
- Eszköz-Forrás Bizottság
- Hitelezési Bizottság
- Kockázati Kontroll Bizottság
- Központi Engedélyezési Bizottság
- Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság
- Jelölő Bizottság
- Javadalmazási Bizottság

A Takarékbank szervezeti struktúrája a **2. számú mellékletben** található meg.

A Takarékbank, mint a Csoport irányító hitelintézete és az Integráció központi bankja rendelkezik a Hpt. 110. §-ban nevesített Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottsággal. A Bizottság felállításáról a Takarékbank Igazgatósága 2014. július 7-én döntött, 2015-ben 4 alkalommal ülésezett.

2015. december 31. napján a Takarékbank Igazgatóságának 6 (ebből 2 fő belső) tagja, Felügyelőbizottságának 4 tagja volt, így a vezető testületekben betöltött tisztségek száma összesen 10. A Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete Igazgatóság tagjainak száma 2015. december 31-én az Szhitv. értelmében 3 fő.

A Takarékbank Igazgatósága 2014-ben létrehozta a Jelölő Bizottságot. A Jelölő Bizottság 2015. évi munkaterve alapján a vezető testületekbe történő tagok állítása, ajánlása során vizsgálja a jelöltek képességeit és figyelemmel van arra, hogy a tisztségviselői funkcióval járó fokozott szakértelem, a hatáskörbe tartozó feladatok menedzselésére, képviselési feladataik ellátására, valamint a testületi üléseken való részvételre, felkészülésre a kellő idő rendelkezésre álljon. 2015-ben a vezető testületek és vezető testületi tagok értékelésére vonatkozóan szabályzat került kiadásra, mely alapján 2015. évi teljesítmény értékelése megtörtént.

A Takarékbank vezető testületeiben betöltött tagsághoz szükséges alkalmassági szabályokra, az ügyvezetők kiválasztására, kinevezésére vezető testületi döntések befolyástól való mentességének biztosítására 2016. április 11-én a Jelölő Bizottság előterjesztése alapján Igazgatósági szabályzat került kiadásra, mely szabályzat szerint javaslatot tesz az Igazgatóság részére a vezető testületi tag személyét illetően, valamint ajánlást fogalmaz meg az esetleges változtatásra, a tagok fejlesztésére, a nemek arányára vonatkozóan.

4. Szavatoló tőke, tőke megfelelés

4.1. Szavatoló tőke és tőkekövetelmény

A Csoport szavatoló tőkéjére vonatkozó adatokat – az 1423/2013/EU végrehajtási rendeletének² megfelelően – a **3. számú melléklet** tartalmazza.

A Bank által kibocsátott elsődleges alapvető tőkeinstrumentumok, kiegészítő alapvető tőkeinstrumentumok és járulékos tőkeinstrumentumok főbb jellemzőinek leírását – az 1423/2013/EU végrehajtási rendeletének megfelelően – a **4. számú melléklet** tartalmazza.

Az Integráció központi szervei (Takarékbank, Integrációs Szervezet), tagintézményei (Szövetkezeti Hitelintézetek), illetve a Takarékbank összevont alapú felügyelete alá tartozó egyéb társaságok vonatkozásában a prudenciális konszolidáció körét, illetve a prudenciális konszolidáció során alkalmazandó módszereket a Magyar Nemzeti Bank határozta meg a 2014. október 28-án kelt H-EN-I-832/2014. számú határozatában. A Takarékbank 2014. szeptember 30-tól a Csoport konszolidált felügyeleti jelentéseit az e határozatban meghatározott módszertan szerint állítja össze.

A prudenciális konszolidációs kört az MNB a H-EN-I-654/2015. számú határozatában terjesztette ki az FHB csoportra, a konszolidáció módszereként az MNB a teljes körű konszolidáció módszerét határozta meg. A 2015. december 31-i adatok tartalmazzák az FHB csoport szubkonszolidált adatait is.

² A Bizottság 1423/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. december 20.) az intézményekre vonatkozó szavatolótőke-követelmények 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvánosságra hozatala tekintetében végrehajtási technikai standardok megállapításáról

Tekintettel arra, hogy az FHB Csoport első bevonásának időpontja 2015. december 31. volt, az FHB Csoport mérlegtételei teljes körűen beemelésre kerültek. Az FHB Csoport 2015-ös eredménykimutatása nem került a tárgyévi konszolidációs eljárásba bevonásra.

A Takarékbank Csoport magyar jogszabályok alapján készült konszolidált éves beszámolójában kimutatott mérleg szerinti eredménye 1 783 millió Ft. nyereség volt, mely az FHB csoport veszteségét nem tartalmazta. Amennyiben a Bank a számviteli politikájától eltérően az első bevonás időpontját a csatlakozás időpontjára (2015.09.23) alkalmazta volna, úgy az FHB csoportnak, az integrációhoz történő csatlakozástól a 2015.12.31.-ig felhalmozott, 1 212 millió Ft-os mértékű nem auditált - konszolidációs lépések elvégzés előtti - vesztesége figyelembevételre került volna.

Az FHB Csoport magyar jogszabályok szerinti konszolidált, mérleg szerinti vesztesége 2015. 12.31-én 4 127 Millió Ft volt. Tekintettel arra, hogy az eredmény a tárgyévben nem került bevonásra, a teljes 4 127 millió Ft-os veszteség a külső tulajdonosok részesedése során jelent meg a Takarékbank Csoport 2015. évi konszolidált éves beszámolójában. Ezáltal a konszolidált év végi szavatoló tőke számításakor a teljes veszteség a CET1 tőkében megjelenített kisebbségi részesedést csökkentő tételként került figyelembe vételre.

Az Integráció tagintézményei közül az FHB JZB és az FHB KRB a hitelezési és a működési kockázatok tekintetében fejlett kockázatomérési módszereket alkalmaz a tőkekövetelmény meghatározására. Az Integráció más tagintézményei a szabályozói tőkekövetelményüket a CRR által meghatározott egyszerűbb módszerekkel (hitelezési kockázat esetén sztenderd módszerrel, működési kockázat esetén alapmutató módszerrel) határozzák meg. A konszolidáció során a két portfólión különböző módszerekkel megállapított tőkekövetelmény kerül összegzésre. A piaci kockázatok és a hitelértékelési korrekciós kockázat esetében az Integráció tagintézményei egyaránt egyszerű módszert alkalmaznak a tőkekövetelmény számszerűsítésére.

A következő táblázat mutatja be a Csoport tőkemegfelelését az 1. pillér alatt:

1. pillér alatti tőkemegfelelés 2015.12.31.	Összeg
Hitelkockázat tőkekövetelménye	63 928
Piaci kockázat tőkekövetelménye	666
Működési kockázat tőkekövetelménye	21 954
A hitelértékelési korrekció tőkekövetelménye (CVA)	30
Összes tőkekövetelmény	86 578
Kockázatok fedezetére figyelembe vehető szavatoló tőke	326 548
Tőkemegfelelési mutató (%)	30,17%

1. pillér alatti tőke megfelelés 2014.12.31.	Összeg
Hitelkockázat tőkekövetelménye	43 578
Piaci kockázat tőkekövetelménye	538
Működési kockázat tőkekövetelménye	16 812
A hitelértékelési korrekció tőkekövetelménye (CVA)	22
Összes tőkekövetelmény	60 950
Kockázatok fedezetére figyelembe vehető szavatoló tőke	264 389
Tőke megfelelési mutató (%)	34,70%

A CVA tőkekövetelmény számítása a CRR 384. cikkében leírt sztenderd módszer alapján - a Varitron kockázatkezelő rendszer segítségével - történik, a nettósítás – partnerkockázat tekintetében - nincs alkalmazva.

A hitelkockázat tőkekövetelményének megoszlása kitétségi osztályonként a következő:

Hitelkockázat tőkekövetelménye 2015.12.31.	Hitelezési kockázat	Partner kockázat	Összesen
Sztenderd módszerrel számított portfólió	50 032	95	50 127
Központi kormányzatok vagy központi bankok	19	0	19
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	48	0	48
Közszektorbeli intézmények	8	0	8
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0
Intézmények	2 111	12	2 123
Vállalkozások	18 003	83	18 086
Lakosság	9 500	0	9 500
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitétségek	5 849	0	5 849
Nemteljesítő kitétségek	4 251	0	4 251
Kiemelkedően magas kockázatú kitétségek	942	0	942
Fedezett kötvények	2	0	2
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	213	0	213
Részvényjellegű kitétségek	2 937	0	2 937
Egyéb tételek	6 139	0	6 139
Központi szerződő fél garanciaalapjába befizetett hozzájárulások	11	0	11
IRB módszerrel számított portfólió	13 782	19	13 801
Központi kormányzatok vagy központi bankok	0	0	0
Intézmények	2 488	19	2 507
Vállalkozások	2 962	0	2 962
Lakosság	8 332	0	8 332
ÖSSZESEN	63 814	114	63 928

Hitelkockázat tőkekövetelménye 2014.12.31.	Hitelezési kockázat	Partner kockázat	Összesen
Központi kormányzatok vagy központi bankok	64	18	82
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	56	0	56
Közszektorbeli intézmények	335	0	335
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0
Intézmények	3 083	29	3 112
Vállalkozások	11 118	31	11 149
Lakosság	7 899	0	7 899
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	7 876	0	7 876
Nemteljesítő kitettségek	4 485	0	4 485
Kiemelkedően magas kockázatú kitettségek	1 019	0	1 019
Fedezett kötvények	160	0	160
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	288	0	288
Részvényjellegű kitettségek	1 657	0	1 657
Egyéb tételek	5 460	0	5 460
Központi szerződő fél garanciaalapjába befizetett hozzájárulások	0	0	0
Összesen	43 500	78	43 578

A piaci kockázat tőkekövetelményének összetételét a következő táblázat mutatja:

Piaci kockázat tőkekövetelménye 2015.12.31.	Tőke- követelmény
Forgalmazott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	475
Részvény	0
Deviza	191
Áru	0
Összes tőkekövetelmény a pozíció-, devizaárfolyam és árukockázatra	666

Piaci kockázat tőkekövetelménye 2014.12.31.	Tőke- követelmény
Forgalmazott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	208
Részvény	0
Deviza	330
Áru	0
Összes tőkekövetelmény a pozíció-, devizaárfolyam és árukockázatra	538

A Csoport a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatának (ICAAP) részeként legalább évente felülvizsgálja a kockázati stratégiáját, amelynek keretében felméri a mindenkori és a jövőben felmerülő kockázatait, értékeli ezen kockázatok várható mértékét és meghatározza, hogy mely kockázati típusok esetén tart szükségesnek tőkét képezni. Az így kialakított ICAAP módszertan alapján negyedévente meghatározza a Csoport egészére vonatkozó, a kockázatok fedezéséhez szükséges gazdasági tőkeszükségletet.

A Csoport 2015-ben a hitel-, piaci, működési, elszámolási, nem-kereskedési könyvi kamat-, koncentrációs, valamint országgkockázat vonatkozásában képzett tőkeszükségletet, amelyet kiegészített a nem számszerűsíthető kockázatokra képzett tőkepuffer.

A belső tőkeszükséglet meghatározására szolgáló módszerek:

- *Hitelkockázat*
 - fejlett mérési módszert alkalmazó tagok:
CreditRisk+ módszertan - a várható veszteség eloszlásának segítségével határozza meg adott konfidenciaszint mellett a tőkével fedezendő nem várt veszteség mértékét; amelyet stressz tesztek egészítenek ki;
 - fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok:
a sztenderd módszerrel megállapított tőkekövetelmény, amelyet kiegészít az MNB által kiemelten kockázatos portfóliók addicionális tőkekövetelménye.
- *Piaci kockázat*
 - a fejlett mérési módszert alkalmazó tagok és a fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok portfólióira egyaránt ún. parametrikus VaR módszertan kerül alkalmazásra.

- *Működési kockázat*
 - fejlett mérési módszert alkalmazó tagok:
a veszteségeloszlás alapú és a scenárióalapú megközelítés hibrid modellje kerül alkalmazásra - a veszteségeloszlás alapú módszer során a realizált veszteségadatokból kiindulva, a scenárióalapú megközelítés módszer esetén szakértői forгатókönyvek alapján gyakorisági és súlyossági eloszlást becsül, majd ez alapján, együttesen kerül sor aggregált eloszlás készítésére;
 - fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok:
az alapmutató módszerrel számított tőkekövetelmény kiegészül egy önértékelés alapján kiegészített pufferral, amely az üzletviteli kockázatból származó veszteségekre nyújt fedezetet.
- *Elszámolási kockázat*
 - az elmúlt 250 napban az elszámolási kockázatra képzett tőkekövetelmény maximuma kerül beállításra.
- *Nem kereskedési könyvi kamatkockázat*
 - fejlett mérési módszert alkalmazó tagok:
az éven belüli cash flow-k nettó jelenértékének kamatérzékenysége alapján kerül meghatározásra a tőkeszükséglet;
 - fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok:
a különböző lejáratú sávokra és devizanemekre vonatkozó nettó pozíciókra, mint cash flow-kra számított parametrikus VaR alapján számszerűsített tőkeszükséglet.
- *Koncentrációs kockázat*
 - fejlett mérési módszert alkalmazó tagok:
a hitelezési kockázat során alkalmazott CreditRisk+ módszertanban kerül figyelembe vételre a koncentrációs kockázat;
 - fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok:
stressz teszt alapú megközelítés, amely a legnagyobb adósok körében bekövetkező nemteljesítések fedezetére biztosít tőkét.
- *Országkockázat*
 - az MNB ICAAP-ILAAP-SREP útmutatójában meghatározott módszerrel kerül számszerűsítésre.
- *Nem számszerűsíthető kockázatokból eredő veszteség fedezetére képzett tőkepuffer*
 - fejlett mérési módszert alkalmazó tagok:
a tőkével fedezett és a tőkével nem fedezett kockázatok esetén is – ha indokolt – a stressz tesztek eredményeinek függvényében többlettőkét képez. A stressz teszt keretrendszerében a legtöbb kockázati típus esetén indikátorok követése került előírásra, s ha ezen indikátorok relevánssá válnak, úgy egy szakértői tőkepuffer képzése történik meg;
 - fejlett mérési módszert nem alkalmazó tagok:
A nem számszerűsíthető kockázatok felmérésére a Takarékbank kockázati és kontroll önértékelést végez, amelynek keretében felméri a tevékenységében rejlő inherens kockázatokat, értékeli az ezen kockázatok kezelésére vonatkozó kontrollfolyamatokat és a kontrollal nem kezelhető, fennmaradó kockázat

nagyságától függően határozza meg a tőkepuffer százalékos mértékét, amelyet a számszerűsíthető kockázatok tőkekövetelményére vetít.

4.2. Tőkeáttétel

A Csoport konszolidált tőkeáttételi mutatójára vonatkozó információkat a Bizottság EU 2016/200. számú végrehajtási rendeletében³ meghatározott tartalommal a Takarékbank az **5. számú mellékletben** mutatja be. A tőkeáttételi mutató értéke - az alapvető tőke teljes mértékben bevezetett fogalmának alkalmazása mellett – 2015. december 31-én 9,39%.

A Csoport tőkeáttételi mutatója a megelőző időszakban, 2014. december 31-én – az alapvető tőke teljes mértékben bevezetett fogalmának alkalmazása mellett – 13,5% volt.⁴

4.3. Tőkepuffer

A Csoport részére nem került a Hpt. 86-96. § szerinti tőkepuffer-követelmény előírásra.

5. Kockázatkezelés

Csoport szinten az egységes kockázatkezelést a gyakorlatban az alábbiak biztosítják:

- a Takarékbank olyan döntéshozatali, információs és ellenőrzési rendszert alakít ki, amely a Szövetkezeti Hitelintézetek és Társaságok feletti kontrollt megfelelő módon biztosítja;
- egységes kockázatkezelési szabályzatok (része: kockázati stratégia, kockázati limitek, kockázatkezelési rendszerrel kapcsolatos folyamatok, eljárások, feladatok, döntési és ellenőrzési jogkörök meghatározása, stb.);
- egyéb központi (közvetlen és közvetett hatályú) szabályzatok;
- az egységes szabályozásból adódó egységes eljárások és módszertanok (pl. ügyfélminősítés);
- a Takarékbank jóváhagyási és véleményezési jogköre a Szövetkezeti Hitelintézetek és a társaságok szabályzatai vonatkozásában;
- a megállapított különböző egyedi és Integrációs szintű kockázati korlátozások, illetve limitek: a Takarékbank szükség szerint a releváns kockázatok vállalására korlátozásokat, illetve kockázati limiteket állapíthat meg;

³ A Bizottság (EU) 2016/200 végrehajtási rendelete az intézményekre vonatkozó tőkeáttételi mutató 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvánosságra hozatala tekintetében végrehajtás-technikai standardok megállapításáról

⁴ Megjegyzés: 2014. december 31-re vonatkozóan még nem készült a Bizottság EU 2016/200. számú végrehajtási rendeletében meghatározott tartalommal közzététel a tőkeáttételi mutatóról, így a részletes adatok nem összehasonlíthatóak.

- a megállapított kockázati limitek túllépése esetén követendő eljárások (Takarékbank értesítése, stb.);
- a döntési- és kompetenciarendek egységesítése és összehangolása;
- a kockázatkezelési tevékenységgel kapcsolatos jelentések készítése;
- a kockázatok mérésére, értékelésére és nyomon követésére szolgáló beszámolások.

5.1. Általános kockázatkezelési alapelvek

- A Csoport minden tagjától elvárt a prudens és etikus, valamint a kockázattudatos működés.
- A Hitelintézet (Szövetkezeti Hitelintézetek és Takarékbank) mindenkor úgy alakítja tevékenységét, úgy vállal kockázatot, hogy a hatályos jogszabályi előírásoknak és az Integráció központi szerveitől (SZHISZ és Takarékbank) származó utasításoknak megfeleljen.
- A Szövetkezeti Hitelintézetek és a Takarékbank az üzleti területektől független kockázatkezelési szervezeteiket úgy alakítják ki és úgy működtetik, hogy hatékonyan, az előírásoknak megfelelően biztosítsák a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.
- A Hitelintézet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy az azt támogató tevékenységekkel függenek össze.
- A Hitelintézet a kockázatkezelés módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az Integráció központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik a központi szervekkel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében.
- A Hitelintézet az Integráció egészére megállapított előírásokhoz, limitekhez képest azok szellemiségét és tartalmát tiszteletben tartva saját belső kockázaterzékenységétől függően szigorúbb irányban eltérhet, alacsonyabb limiteket, gyakoribb monitoringot és értékvesztés elszámolást, stb., alkalmazhat.
- A Hitelintézet a szabályoktól való eltérést csak a döntési rend szerinti keretek között, kivételes esetben, limitált mértékben, kellően megindokolva és megfelelően dokumentálva engedélyezi. Az ilyen döntésekről elkülönített, kontroll területek által elérhető nyilvántartást kell vezetni, illetve rendszeres időközönként a vezető testületek felé be kell róluk számolni.
- A Hitelintézet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és különböző vezetői szintek számára jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít.
- A Hitelintézet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és azok mértékéig vállal.

- A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állnia a kockázat mértékével, bonyolultságával.
- A beszámolási/beszámoltatási, jelentési struktúrát, valamint a felelőségek és hatáskörök elkülönítését (szegregáció) világos, pontos, egyértelműen meghatározott, átlátható, összefüggő, kötelező érvényű szabályok szerint kell kialakítani, amelyek a szervezeten belüli érdekkonfliktusok (összeférhetetlenség) és a hatásköri összeütközések megelőzését, kezelését is biztosítják, kikényszerítik.
- A Hitelintézet kizárólag dokumentált módon vállal kockázatot.
- A Hitelintézet csak olyan piaci kockázatokat vállal, amelyeknek kockázatait felmérni és kezelni tudja. Az Integráció és a Hitelintézet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat értékelésére/mérésére és nyomon követésére. Az Integráció és a Hitelintézet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
- A Hitelintézet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkemegfelelési mutatója a jogszabályban, illetve a SZHISZ által meghatározott minimális szint alá csökken.
- Az Integráció/Hitelintézet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott, vagy jogszabályba ütköző vagy erkölcsileg támadható tevékenységekkel, vagy olyan tevékenységekkel kapcsolatban, amely környezet-szennyezéssel, környezetrombolással jár együtt vagy a tevékenység kapcsán környezeti kár bekövetkezte valószínűsíthető, illetve ellentétes a Hitelintézet és az Integráció céljaival, stratégiáival, tulajdonosainak, ügyfeleinek érdekeivel. Az Integráció/Hitelintézet nem vállalhat kockázatot olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a legjobb tudása szerint a Hitelintézet, vagy más, az Integráció bármely tagja számára veszteséget okozott.
- A kockázatok behatárolása és Integrációs szintű kezelése érdekében az Integráció központi szervei által meghatározott limitek, korlátozások betartása a Hitelintézet, mint az Integráció tagja számára kötelező.
- A kockázatok behatárolása érdekében a Hitelintézet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
- Az Integráció és a Hitelintézet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limitjeit úgy alakítja ki, hogy az megfelelően tevékenysége jellegének, nagyságrendjének, összetettségének.
- A Hitelintézet olyan ösztönző rendszert működtet, olyan javadalmazási politikát folytat, amely fokozottan veszi figyelembe a kockázat és a hozam viszonyát, valamint a kockázatkezelési szabályok betartását.
- A Hitelintézet arra törekszik, hogy üzletvitele és kockázatvállalásai a legnagyobb mértékben legyenek átláthatóak. A Csoport a nyilvánosságra hozatal kapcsán biztosítja a jelenlegi és a jövőbeni helyzetének bemutatásakor pontos, kiegyensúlyozott és időszerű – rendszeresen aktualizált – információ megjelentetését.
- A Hitelintézet az alapelvek betartásával, az Integrációra vonatkozó, illetve tagi szintre lebontott kereteken belül teljes önállóságot élvez a kockázatvállalási döntés tekintetében.

- A Szövetkezeti Hitelintézetek a hitelintézetek közül egyedül a Takarékbankkal és a Takarékbank által meghatározott hitelintézetekkel szemben vállalhatnak kockázatot, más hitelintézettel szemben csak a Takarékbank által, az Integráció szintjén meghatározott körben és mértékben vállalhatnak kockázatot⁵.
- Az összevont alapon, konszolidáltan előírt mutatóknak való megfelelés a Hitelintézet tagoktól egyedileg is elvárt. Az egyedi megfelelés segíti elő az összevont, konszolidált alapú megfelelést is.
- A Szövetkezeti Hitelintézetek befektetési szolgáltatási tevékenység keretében kizárólag a Takarékbankkal köthetnek ügyleteket.
- Az Integráció szintjén a kockázatvállalási, kockázatmérési és likviditáskezelési szabályok, módszerek, limitek betartását a Takarékbank és az Integrációs Szervezet jogosult és köteles ellenőrizni.
- A limittúllépéseket, azok okait szigorúan dokumentálni kell, illetve azokról be kell számolni a különböző szintű vezető testületek részére.
- Az Integráció rendelkezik a Hpt. előírásainak megfelelő helyreállítási tervvel. A helyreállítási terv során olyan pénzügyi indikátorok kerültek nevesítésére, amelyek az Integráció válsághelyzetét előre jelezhetik. Az indikátorok figyelése három szinten történik: az Integráció szintjén (az Integráció mutatóinak figyelésével), a Takarékbank szintjén és a Szövetkezeti Hitelintézetek szintjén, egyedi alapon is.

5.2. Hitelkockázat-kezelés

5.2.1. Hitelkockázat-kezelési alapelvek

- A kockázatvállalás és annak mértéke az ügyfél- vagy partnerminősítéstől, a biztosítékoktól vagy más kockázatmérőktől, az ügyfél- vagy partner saját tőkéjétől és/vagy méretétől, egyéb körülményeitől, valamint a Hitelintézet lehetőségétől (jogsabályok által előírt limitek) és a Hitelintézet kockázatvállalási hajlandóságától függ.
- Gyengébb ügyfél/partner minősítés esetén több és jobb minőségű biztosítékra vagy más kockázatmérő technikára van szükség a pozitív kockázatvállalási döntéshez.
- Az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek/partnerek kockázatát csoportszinten is kell elemezni és értékelni, illetve korlátozni.
- A hitelezéssel kapcsolatos döntési eljárásrendben a „négy szem” elvét érvényesíteni kell.
- Biztosítani kell, hogy a bankközi és kereskedési partnerekkel való ügyletekhez a partnerek minősítése és a partnerkockázati limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.

⁵ Az SZHISZ 2017. december 31-ig mentesítette az FHB JZB-t és az FHB KRB-t az Szhitv. 15. § (9) bekezdésében foglalt azon kötelezettség alól, hogy bankszámláit és értékpapírszámláit kizárólag a Takarékbanknál vezesse, és le nem kötött pénzeszközeit a Takarékbank által forgalmazott eszközökben tartsa.

- Más hitelintézettel közösen finanszírozott ügyleteknek meg kell felelniük a Hitelintézet vonatkozó hitelezési követelményeinek.
- A szabályoktól való eltérést csak a belső döntési rend szerinti keretek között, megfelelően dokumentálva lehet engedélyezni.
- A problémás ügyleteket elkülönítetten kell kezelni.
- Külföldi ügyfelek/partnerek esetében az ügyfél-minősítésnél a Felügyelet által elismert külső hitelminősítő szervezetek minősítéseinek van prioritása, de ezeken túl az adott vállalkozás pénzügyi adatait is elemezni, továbbá egyéb körülményeit is mérlegelni kell.
- A Hitelintézetek csak olyan ügynököket alkalmazhatnak, amelyek rendelkeznek a megfelelő felügyeleti engedéllyel és megfelelnek az ügynökökre vonatkozó belső követelményeknek, továbbá a Szövetkezeti Hitelintézeti ügynökök esetében az alkalmazásukra vonatkozóan a Takarékbank előzetes hozzájárulásával is rendelkeznek.
- A Hitelintézetek a hitelfortfoliójuk minőségét folyamatosan figyelik és a kitétségeket legalább negyedévente minősítik.
- A Hitelintézet betartja a körültekintő – lakossági – hitelezéshez kapcsolódó kockázatkezelési alapelveket. A tevékenysége során betartja a vonatkozó jogszabályokban (például a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról, a fogyasztóknak nyújtott hitelről) megfogalmazott előírásokat. Így többek között a
 - transzparencia-,
 - szabályszerűség-,
 - szimmetria elveit, valamint
 - jogszabályi előírásokat: hitelfedezeti arány (loan to value [LTV]), törlesztőrészlet/jövedelem arány (payment to income [PTI]), jövedelemarányos törlesztőrészlet mutató [JTM]), díjstruktúrák, korlátok, stb.)

5.2.2. Hitelezési folyamatok

A hitelkockázat-kezeléshez kapcsolódó szabályzatok részletesen leírják

- az alkalmazott limitrendszerket;
- a limitek számításának alapelveit;
- egyes limittípusok mértékét;
- a limit döntések előkészítésének szabályait és folyamatát;
- a döntés-előkészítésben résztvevő szervezeti egységek feladatait és felelősségét;
- a döntés-előkészítők együttműködésének rendjét;
- a döntéshozók személyét;
- a négy szem elven működő rendszer döntési párijait, döntéshozó testületeit, bizottságait;
- a döntéshozó személyek személyes döntési kompetenciáját;
- a döntéshozó fórumok döntési kompetenciáját;
- a kockázatvállalások felülvizsgálatának és monitoringjának szabályait és folyamatát;
- a problémás ügyek kezelésének szabályait;
- a nyilvántartás, beszámolás és a kockázati kontroll rendjét.

5.2.3. A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezet alkalmazására vonatkozó szabályok

A Csoportot az MNB rendszer kockázatilag a nagybankok közé sorolja, ezért elvárja a tőkekövetelmény számításának fejlett módszer szerinti alkalmazását. A 2014 decemberében teljes körűvé váló garanciaközösség tagjai egységesen 2015. áprilistól kezdődően alkalmazzák az Integráció szinten egységes kockázatvállalási szabályzatokat, 2015. június 30-tól az egységes tőkemegfelelési módszertani szabályzatot.

Az Integráció a prudens működés biztosítása érdekében a szükséges kockázatcsökkentés mértékét és az alkalmazott hitelkockázat-csökkentő eszközöket az ügylet és ügyfél kockázatai figyelembe vételével határozza meg.

A fedezetek, jogi biztosítékok elismerhetősége tekintetében az Integráció

- a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a sztenderd módszer szerint, valamint
- a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a Csoport minden hitelintézet a pénzügyi biztosítékok átfogó módszere szerint alkalmazza.

Az Integráció – mint sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet – a szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során a kockázattal súlyozott kitétség értékének meghatározásakor a hitelezési kockázat csökkentésére kizárólag a CRR-ben meghatározott feltételeknek megfelelő hitelkockázati fedezetet vesz figyelembe, ugyanakkor a fedezettség belső értékelése során ettől eltérő hitelkockázati fedezeteket is alapul vesz, a fedezetértékelési szabályzatnak megfelelően.

Az Integráció biztosítja a hitelezési kockázat-mérséklésre alkalmazott eljárási rendjeinek, szabályzatainak, az általa foganatosított intézkedéseknek és a döntések eredményeként a hitelkockázati védelemnek az irányadó joghatóság előtti érvényességét és érvényesíthetőségét.

Az Integráció megteszi a megfelelő lépéseket a hitelkockázati fedezetre vonatkozó szabályozás hatékony alkalmazása és a kapcsolódó kockázat kezelése érdekében.

5.2.4. A késedelem és a hitelminőség-romlás megközelítése a belső szabályzatokban

A Csoport hitelintézet tagjai rendszeresen értékelik és minősítik eszközeiket, vállalt kötelezettségeiket, valamint egyéb kihelyezéseiket.

A Hitkr.-ben foglaltak értelmében a minősítési kötelezettség kiterjed:

- a) a hitelintézetekkel szembeni és az ügyfelekkel szembeni pénzügyi (és befektetési) szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (bevétel elhatárolások) (a továbbiakban együtt: kitétségek),
- b) befektetési célú és forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő és tulajdoni részesedést jelentő értékpapírokra (a továbbiakban: befektetések),

- c) követelések fejében kapott és készletként nyilvántartásba vett eszközökre (a továbbiakban: követelések fejében kapott készletek),
- d) függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre (a továbbiakban: mérlegen kívüli kötelezettségek).

Az előzőekben meghatározott tételek negyedévente minősítésre kerülnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően.

A Hitkr. 7. számú melléklete II. fejezetének (11) bekezdésében és V. fejezetének (3) bekezdésében hivatkozott, kisösszegűnek minősülő követelésekre vonatkozó összeghatár ügyfél/ügyfélcsoport szinten nem haladhatja meg az auditált szavatoló tőke 1%-át, amelyet az Integrációra vonatkozóan a Kockázati Stratégia tartalmaz.

Ez az összeghatár határozza meg a minősítési eljárás típusát, amely vagy egyedi minősítés (egyszerűsített vagy teljeskörű) vagy csoportos egyszerűsített minősítés.

A Csoport a Hitkr. 7. számú melléklete II. fejezetének (2) bekezdése szerinti 5 ügyletminősítési kategóriába sorolja be kockázatait.

A minősítési kategóriába sorolás a negyedéves értékelés (a negyedéves monitoring) keretében történik, amelynek során rendszeresen felülvizsgálatra kerül az ügyfelek gazdasági-, pénzügyi-, jogi helyzete, a biztosítékok megléte, a hitelmegtérülés valószínűsége illetve a kockázatok kezelhetősége. A negyedéves monitoring egyben annak az ellenőrzése, hogy az éves felülvizsgálatok megállapításai és kategóriába sorolásai továbbra is helytállóak-e vagy a bekövetkezett változások esetlegesen a hitelintézeti magatartás megváltoztatását indokolják-e.

A monitoring alapján veszteségesnek minősített ügyletek esetében a minősítés, valamint az értékvesztés és céltartalék képzés egyedi veszteségszámítással – az ügyletből várható bevételek fordulónapra diszkontálásával – kerülnek megállapításra.

A portfólió szintű hitelezési kockázatokról havi rendszerességgel kap tájékoztatást a Kockázati Kontroll Bizottság, a Hitelezési Bizottság, az Ügyvezető Testület, illetve negyedévente az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság. A Takarékbank esetében továbbá negyedévente kap tájékoztatást a Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság is.

A lejárt kitétségek alakulásáról a Szövetkezeti Hitelintézetek vezetői és az üzleti területek legalább havi gyakorisággal kapnak információt.

Az üzleti területek minimum havonta számolnak be a lejárt követelésekkel kapcsolatos tevékenységükről a Szövetkezeti Hitelintézet vezetésének.

5.2.5. Az elszámolt értékvesztésre és a képzett céltartalékra vonatkozó információk

5.2.5.1. A késedelmes” és az „értékvesztett” fogalmak számviteli célú fogalom meghatározása

Késedelmes kitettség: minden olyan ügyletből eredő kitettség, ahol az esedékesség napjáig a partner nem teljesíti fizetési kötelezettségét.

„Értékvesztett” ügylet, amelyre a Bank értékvesztést számolt el. Az értékvesztés megállapításának a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségéről szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásain alapuló szabályait a következő 5.2.5.1) pontban mutatjuk be.

5.2.5.2. Az értékvesztés és céltartalék-képzés szabályai

Az Integráció a mérlegen belüli és mérlegen kívüli tételeinek értékelésénél valós értékelést nem alkalmaz.

Az értékvesztés, illetve a kockázati céltartalék szintjét a minősítési kategóriákba történő besorolással, az adott tételhez egyedi elszámolás, illetve képzés esetén a súlysávon belül hozzárendelt mérték, egyszerűsített elszámolás, illetve képzés esetén a tételeken (konkrétan) hozzárendelt százalékos mérték határozza meg.

Az elszámolt értékvesztés és a megképzett céltartalék szintjét a tagintézmények havonta, de az ügyletminősítéssel együtt legalább negyedévente felülvizsgálják.

Az értékvesztés, annak visszaírása, vagy a céltartalék-képzés, felszabadítás, illetve felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározásánál tekintettel kell lenni a veszteség valószínűségére és nagyságára, a megtérülés valószínűségére, valamint az ügylet minősítési kategóriájára és a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számviteli előírásokra.

Ha eszközök esetében a könyv szerinti érték a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést kell elszámolni, ha alacsonyabb, akkor az értékvesztés visszaírásával kell az eszköz könyv szerinti értékét növelni.

Az Integráció a veszteségszámításon alapuló ügyletminősítést a következő módon felelteti meg a Hitkr. szerinti minősítési kategóriáknak, ez egyben a követelések után képzendő értékvesztés és céltartalék képzés alapja is:

Besorolás szempontjai	Hítkr. szerinti minősítési kategóriák
A követelés kapcsán veszteség nem várható, illetve a valószínűsíthető veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi.	Problémamentes (1)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 1 % és 10 % között van (értékvesztés elszámolása / céltartalék képzése a veszteségszámítás szerinti mértékben).	Külön figyelendő (2)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 11 % és 30 % között van (értékvesztés elszámolása / céltartalék képzése a veszteségszámítás szerinti mértékben).	Átlag alatti (3)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 31 % és 70 % között van (értékvesztés elszámolása / céltartalék képzése a veszteségszámítás szerinti mértékben).	Kétes (4)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke eléri a 71 %-ot vagy a fölött van (értékvesztés elszámolása / céltartalék képzése a veszteségszámítás szerinti mértékben).	Rossz (5)

A kis összegű követelések esetén a minősítés és az értékvesztés (céltartalék) képzés a következő tagintézmények által választható verzió alapján történik

„A” verzió:

A minősítési kategóriákhoz rendelt tételes százalékos mutatók az alábbiak:

- a) külön figyelendő - öt százalék,
- b) átlag alatti – húsz százalék,
- c) kétes – ötven százalék,
- d) rossz – kilencven százalék.

„B” verzió

A fedezettséggel kombinált minősítés esetén:

Értékvesztés kulcsok a csoportos minősítés keretében - a lejárt napok száma mellett a biztosítékot (fedezettséget) is figyelembe vevő egyszerűsített minősítési eljárás estére				
Lejárt napok száma		Fedezettség⁶		
Lakosság	Egyéb	150 % felett	75 - 150 % között	75 % alatt
		ÉV kulcs		
0-30	0-15	0	0	0
31-60	16-60	0	0	5
61-90	61-90	0	10	20
91 – 365	91 - 365	20	40	50
366 – 730	366 - 730	40	71	90
Nagyobb, mint 730	Nagyobb, mint 730	70	85	100

A minősítési kategóriába sorolás az alábbiak szerint történik:

Értékvesztés kulcs	Hitkr. szerinti minősítési kategóriák
0 %	Problémamentes (1)
1-10 %	Külön figyelendő (2)
11-30 %	Átlag alatti (3)
31-70 %	Kétes (4)
71% - 100 %	Rossz (5)

„C” verzió (csak FHB csoportra vonatkozóan)

Az értékvesztés százalékos meghatározása a követelések minősítése a késedelmes napszám és a felmondott státusz alapján történik:

⁶ Fedezettség: A kitettségre eső (allokált) korrigált hitelfedezeti érték.

Késedelmes napszám	Jelölése	Hitkr. szerinti minősítési kategóriák	Értékvesztés %
0-4 nap	A1	Problémamentes	0%
5-30 nap	B1	Külön figyelendő	10%
31-60 nap	C2	Átlag alatti	30%
61-90 nap	D3	Kétes	70%
90 napot meghaladó	E4	Rossz	100%
Felmondott	E5	Rossz	100%
Pénzügyi szolgáltatásból eredő követelés és negatívba ment folyószámla követelés	6G	Rossz	100%

5.2.5.3. A kockázati alapú értékvesztés és céltartalék-képzés

A minősítési kötelezettség alá tartozó kintlévőségek, befektetések közül, a negyedévenként elvégzett minősítések alapján értékvesztést számolnak el a tagintézmények:

- a valós értéken történő értékelési eljárás alá nem vont követelések után;
- a valós értéken történő értékelési eljárás alá nem vont befektetett eszközök, illetve a forgóeszközök közé tartozó értékpapírok és részesedések után;
- a követelések fejében átvett és készletként kimutatott vagyontárgyak után.

Amennyiben ezeknek a mérlegtételeknek a minősítése javult, az értékvesztés visszairásával kell a könyv szerinti értéket növelni.

A hitelintézetek kockázati minősítésen alapuló céltartalékot képeznek a mérlegen kívüli tételek közé tartozó függő kötelezettségek és a biztos (jövőbeni) kötelezettségek után, az egyéb ráfordításokkal szemben.

Függő, illetve biztos (jövőbeni) kötelezettségként kezelik a tagintézmények:

- a garanciákat,
- a kezességvállalást,
- a hitelkereteket,
- az akkreditíveket,
- a származtatott ügyletekből fennálló kötelezettségeket – amennyiben nem tartoznak a valós értéken történő értékelési eljárás szabályai alá,
- a passzív perek perértékét, továbbá
- azokat a tételeket is, amelyeket a Hitkr. 20.§-a és az Szm. 41.§ (1) bekezdése ilyenként határoz meg.

A függő kötelezettségek közül csak azok tartoznak céltartalék képzési kötelezettség alá, amelyek nem valamely mérlegben fennálló kötelezettséggel összefüggésben keletkeztek.

Ha az évközi minősítés során a kockázati céltartalék állománya meghaladja a minősítés szerint szükséges szintet, akkor a céltartalék-többletet legfeljebb az üzleti évi képzés összegéig fel kell szabadítani az egyéb ráfordítások csökkentéseként, az üzleti évi képzés összegét meghaladó céltartalék-többlet felszabadítását egyéb bevételként kell elszámolni. A függő, illetve a biztos (jövőbeni) kötelezettség megszűnésekor, illetve az abból adódó veszteség realizálásakor a kockázati céltartalékot fel kell használni az egyéb bevételekkel szemben.

Egyéb céltartalékként kell kimutatni az Szm. 41.§-ának (1) bekezdése alapján a várható kötelezettségek fedezetére képzett céltartalékot, ideértve a garanciális kötelezettségek a függő kötelezettségek, a biztos (jövőbeni) kötelezettségek, és a mérlegkészítés időpontjáig le nem zárt, nem fedezeti célú, nagy valószínűséggel veszteséggel záruló határidős, opciós ügyletek és swap ügyletek határidős ügyletrésze után – a Hitkr. 23. § (2), (4)-(5) és a 24. § (5) bekezdése szerint – képzett céltartalék összegét is.

5.2.5.4. IRB módszer alá tartozó portfóliók minősítése és a várható veszteség meghatározása statisztikai értékeléssel

Várható veszteség statisztikai értékeléssel történő meghatározását a lakossági ügyfelekkel szembeni jelzálogjoggal fedezett hitelek, valamint a lakossági folyószámlahitelekkel kapcsolatos követelések esetében alkalmazható.

A várható veszteség statisztikai számításokkal történő meghatározása IRB módszerű tőkeszámításhoz készített hitelkockázati paraméterek (PD, LGD és EL_{BE}) statisztikai becslésén alapul.

A vizsgált paraméterek:

- PD= a hitel kihelyezéskor várható nemteljesítési valószínűség, ahol a nemteljesítés definícióját a Bankcsoport Partner- és Ügyfélminősítési szabályzata tartalmazza
- LGD= a nemteljesítés bekövetkezésekor várható veszteségráta
- EL_{BE} = nemteljesítő kitettségeken várt veszteségráta legjobb becslése

Három modell készült a várható veszteség meghatározásához:

- a statisztikai PD modell a nemteljesítés valószínűségét,
- a statisztikai LGD modell a bedőléskor várható veszteséget méri a még teljesítő kitettségekre
- a statisztikai EL_{BE} modell a nemteljesítő kitettségeken várt várható veszteséget méri

Várható veszteség:

A PD×LGD szorzatból adódik, amely így az összes követeléshez mérten mutatja a statisztikai várható veszteséget.

A modell valamennyi ügyletet PD és LGD kategóriákba sorol, az egyes kategóriákhoz tartozó értékvesztés és céltartalék kulcsokat rendel.

5.2.5.5. A nem kockázati minősítésen alapuló értékvesztés, valamint céltartalék-képzés

A számviteli törvény alapján nem kockázati minősítésen alapuló értékvesztést kell elszámolni az egyéb, működési készletként kimutatott vagyontárgyak után.

Az Szmt. 41. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglalt esetekre vonatkozó céltartalék-képzés során a következőket veszik figyelembe a hitelintézetek.

Az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot kell képezni – a szükséges mértékben – azokra a múltbeli, illetve a folyamatban levő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre, amelyek a mérlegforduló-napon valószínű, vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a Hitelintézet a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

Az adózás előtti eredmény terhére - a valós eredmény megállapítása érdekében a szükséges mértékben - céltartalék képezhető az olyan várható jelentős és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre (különösen a fenntartási, az átszervezési költségekre, a környezetvédelemmel kapcsolatos költségekre), amelyekről a mérlegforduló-napon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé. Ilyen típusú céltartalék a szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető.

A fenti két bekezdés szerinti céltartalék képzése során a mérlegforduló-napon fennálló kötelezettségeket, illetve várható költségeket akkor is figyelembe kell, illetve lehet venni, ha azok csak a mérlegforduló-nap és a mérlegkészítés időpontja között válnak ismertté.

5.2.6. A hitelkockázat mérséklésére vonatkozó információk

5.2.6.1. A fedezetek értékelésére és kezelésére szolgáló szabályok

A Hitelintézetek előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet tárgyaként olyan vagyontárgya(ka)t ismernek el, amely likvid és értékálló. A biztosítékok elfogadása során kiemelt figyelmet fordítanak a fedezetek CRR szerinti elismerhetőségi feltételeinek biztosítására.

A Hitelintézetek előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezési-kockázat-mérséklési eljárást ismernek el, amelynek alapján jogosultak a fedezetül szolgáló vagyontárgy ésszerű időn belüli értékesítése vagy megtartása alapján a biztosított követelés kielégítésére az ügyfél – vagy ahol a fedezet harmadik személy birtokában van, e harmadik személy – nem-teljesítése, fizetéseképtelensége esetén, vagy egyéb, a felek megállapodása szerinti, a kielégítési jog megnyílását eredményező hitelesemény beálltakor. A fedezetként elfogadott eszköz értéke és az ügyfél hitelminősége közötti korreláció nem lehet jelentős.

A Hitelintézetek előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezési- kockázat-mérséklési eljárást ismernek el, amelynek nyújtója megbízható és a hitelkockázati fedezetre vonatkozó megállapodás az irányadó joghatóság előtt érvényes és érvényesíthető, valamint eleget tesz a CRR.-ben rögzített feltételeknek.

A Hitelintézetek a kockázatvállalásról történő döntés előtt meggyőződnek a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez, illetve a leszámított váltóhoz kell csatolni.

A kockázatvállalást tartalmazó szerződés tartama alatt a Hitelintézetek rendszeresen figyelemmel kísérik és dokumentálják a szerződésben foglalt feltételek megvalósulását, beleértve az ügyfél pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását, illetve a fedezetek, biztosítékok meglétét, valós értékét és érvényesíthetőségét.

A Hpt. 98.§ (2) bekezdése értelmében a Hitelintézet kockázatvállalással járó ügyletet kizárólag írásban köt. A szóban kötött pénz- és tőkepiaci műveleteknél az ügyletkötést írásban köteles a Hitelintézet visszaigazolni. Ebből következően az alapügylet mellett a jogi biztosítékokra vonatkozóan is a kötelező írásbeliség gyakorlata kerül alkalmazásra.

A Hitelintézetek a hitelbírálatot megelőzően beszerzik a fedezetekre vonatkozó okiratokat. Ha ez a hitelbírálatot megelőzően nem lehetséges, akkor legkésőbb a kockázatvállalási szerződés megkötését, hatályba lépését megelőzően vizsgálják meg azokat.

Hitel, illetve pénz- és tőkepiaci ügyletek fedezete céljából csak olyan – az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által – felajánlott biztosíték fogadható el, amely(nek):

- fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye, stb.), jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető;
- biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentessége igazolt;
- ténylegesen értékkel bír, vagy értéke megállapítható és bizonyítható;
- biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

A Hitelintézetek hitelkapcsolat létesítése esetén – a potenciális hitelkockázatok lefedése, a megtérülés biztonsága érdekében – az ügyfelekkel/partnerekkel létrejött szerződésben/ügyletekben meghatározott mértékű biztosíték nyújtását kötik ki.

Az aktív ügyletek mögé állított biztosítékok értékének megállapításához mindazokat az értékképző tényezőket figyelembe veszik, amelyek a szóban forgó ügylet futamideje alatt, a biztosítékként felajánlott fedezet jellege, mobilizálhatósága, valamint érvényesítésének kockázatai szempontjából befolyásolják a követelés megtérülését.

A fedezeti érték megállapításához kiindulásként, kiinduló értéként a Hitelintézetek a következő típusú adatokat veszik figyelembe:

- az auditált éves beszámoló alapján meghatározott könyvszerinti érték a mérlegkészítés időpontjától számítva 1 évig (a hitelesített főkönyvi kivonat alapján meghatározott könyvszerinti érték azonban nem lehet 3 hónapnál régebbi);
- forgalomképes vagyoni eszközöknél az igazolt forgalmi érték (pl. tőzsdei elszámolóár, hivatalos árjegyzék, államilag garantált átvételi ár, szerződéses ár stb.);
- szakértői értékbecslés, vagyonértékelés szerinti piaci érték, könyvvizsgáló által felülvizsgált általános értékelési eljárással meghatározott érték;
- azon vagyoni eszközöknél, amelyekre érvényes biztosítást kötöttek, a biztosítási kötvény értéke a biztosító intézet igazolása alapján;
- meghatározott biztosítékok esetében (pl. garancia-, kezesség-vállalás stb.) elfogadható kiindulást jelent a szerződés szerinti érték, illetőleg a kötelezettség-vállalás szerződéses összege, figyelemmel az elismerhetőségi feltételekre.

A pénzügyi biztosítékok esetén a fedezeti érték megállapításához a kiinduló érték a piaci érték.

A Hitelintézetek a korrigált hitelfedezeti értékből levonják a más hitelező javára ténylegesen fennálló és bejegyzett terheket, amit követően meghatározásra kerül a ténylegesen figyelembe vehető hitelfedezeti érték.

A Hitelintézetek a fedezeti igény meghatározásakor, illetve a fedezetek elfogadásakor figyelembe veszik a hiteligénylő ügyfél, illetve a biztosítéknyújtó ügyfél minősítését (ügyfél- illetve partnerminősítését) is.

A Hitelintézetek minden tájékoztatást megadnak ügyfeleik részére a biztosítékokkal kapcsolatos tudnivalókról, a biztosítéki szerződésekről, valamint egyes biztosítékokkal kapcsolatos speciális ismérvekről.

A Hitelintézetek a fedezetek értékének változásait, a fedezetek elfogadhatóságának szempontjaiban bekövetkezett változásokat rendszeres időközönként figyelik és ellenőrzik, valamint utólagosan is felülvizsgálják.

A Hitelintézeteket megilletik az ügyfél, illetve a biztosítéknyújtó által nyújtott fedezetek meglétének és értékének rendszeres ellenőrzési jogok, amelyeket külön az Üzletszabályzat mellékletét képező Általános Szerződési Feltételekben kötnek ki.

A Magyar Export-Import Bank Zrt.-t, az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítványt és a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-t fogadja el a Csoport intézményi garancia nyújtóként. A nyújtott garanciák mögött állami kezességvállalás áll. A garantőrök évente kerülnek minősítésre, az elfogadott garancia mértéke – biztosítéki limit – limitált. A limit is évente felülvizsgálatra kerül. A limitek a Kockázati Stratégia mellékleteként kerülnek meghirdetésre.

5.2.6.2. Elfogadott biztosítékok fő típusai

- a Hitelintézetnél zárolt készpénzóvadék;
- a Hitelintézetnél zárolt állampapír óvadék;
- a Hitelintézet javára másutt óvadékként zárolt állampapír;
- a Hitelintézetnél zárolt vállalati kötvény;
- a Hitelintézetnél zárolt részvényóvadék;
- a Hitelintézet javára másutt óvadékként zárolt részvény;
- állami készfizető kezességvállalás, állami garancia
- bankgarancia, bankkezesség, hitelintézetek készfizető kezessége;
- Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességvállalása;
- Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége;
- kockázátvállalási szerződés;
- más Hitelintézetnél óvadékként elhelyezett készpénz, vagy betét;
- szövetkezeti hitelintézeti garancia, készfizető kezesség;
- önkormányzati garanciavállalás, készfizető kezességvállalás;
- egyéb személy készfizető kezességvállalása;
- jelzálogjog ingatlanon;
- ingó jelzálog;
- jelzálogjog ingóságon;
- közraktározott áru;
- vagyonterhelő zálogjog teljes vagyonon vagy vagyonrészen;
- sortartó (egyszerű) kezesség;
- zálogjog jogon, követelésen;
- opciós vételi jog;
- engedményezés;
- Comfort Letter (támogató tulajdonosi nyilatkozat);
- egyéb biztosítékok

A fent felsorolt biztosíték típusok közül az Integráció tagintézményei csak a CRR előírásainak megfelelő biztosítékokat veszik figyelembe a tőkeszámítás során.

Az ingatlanfedezetet (lakó- és lakóingatlanok nem minősülő ingatlant is) a hitelezési kockázat sztenderd megközelítése esetében is figyelembe lehet venni, ennek módja azonban eltér az egyéb biztosítékok figyelembe vételétől, mivel a CRR a sztenderd módszer keretében kifejezetten erre a célra létrehozott kitétség-kategóriába különíti el az ingatlan fedezett

kitettségeket. Az ilyen típusú kitettségekhez - amennyiben azok teljes mértékben ingatlan fedezettek, és teljesülnek azok a feltételek, amelyek mellett a belső minősítésre alapuló módszert használó intézmények az ingatlan fedezetet kockázatmérséklő eszközként számíthatják be - kedvezményes kockázati súly rendelhető. Ebben az esetben a kedvezményes kockázati súly révén így közvetlenül érvényesül az ingatlanfedezet kockázatcsökkentő hatása az alacsonyabb tőkekövetelményen keresztül.

5.2.7. A Csoport által alkalmazott külső hitelminősítő szervezetekkel kapcsolatos információk

A Csoport a külső minősítő szervezetek minősítései közül a Felügyelet által elfogadottként veszi figyelembe.

Jelenleg ezek a következők:

- Moody's Investors Service (Moody's),
- Standard and Poor's (S & P),
- Japan Credit Rating Agency Ltd. (JCR),
- Fitch Ratings Ltd. (Fitch),
- Dominion Bond Rating Services (DBRS).

Kiegészítő jelleggel alkalmazható a Capital Intelligence (CI) hitelminősítő szervezet minősítése is, amennyiben a minősítendő személynek a Felügyelet által elismert külső hitelminősítő szervezetek egyikénél sincs minősítése, a CI minősítés azonban a tőkekövetelmény számítás során nem vehető figyelembe.

Több külső hitelminősítés általi minősítés esetén a Csoport a 2. legjobb minősítést veszi figyelembe. A külső hitelminősítő szervezetek minősítései egymásnak történő megfeleltetését a lenti táblázat tartalmazza. Külső hitelminősítő szervezet általi minősítés elfogadása esetén a nemteljesítési valószínűségnek az adott külső minősítés nemteljesítési valószínűségét kell tekinteni.

Külső hitelminősítő szervezetek minősítéseit bármilyen ügyfél esetében figyelembe lehet venni, de elsősorban hitelintézeti ügyfelek minősítésénél használja a Csoport.

Takarékbank - Csoportszintű nyilvánosságra hozatali dokumentum
2015.12.31.

Hitel-minőségi besorolás	Fitch	Moody's	S&P	JCR	DBRS	Vállalati	Hitelintézetek és befektetési vállalkozások - központi kormány minősítésén alapuló módszer - 3 hónapon túli eredeti lejárat	Központi kormány, jegybank de vizában
	hosszú távú minősítés							
1	AAA	Aaa	AAA	AAA	AAA	20%	20%	0%
1	AA+	Aa1	AA+	AA+	AAH	20%	20%	0%
1	AA	Aa2	AA	AA	AA	20%	20%	0%
1	AA-	Aa3	AA-	AA-	AAL	20%	20%	0%
2	A+	A1	A+	A+	AH	50%	50%	20%
2	A	A2	A	A	A	50%	50%	20%
2	A-	A3	A-	A-	AL	50%	50%	20%
3	BBB+	Baa1	BBB+	BBB+	BBBH	100%	100%	50%
3	BBB	Baa2	BBB	BBB	BBB	100%	100%	50%
3	BBB-	Baa3	BBB-	BBB-	BBBL	100%	100%	50%
4	BB+	Ba1	BB+	BB+	BBH	100%	100%	100%
4	BB	Ba2	BB	BB	BB	100%	100%	100%
4	BB-	Ba3	BB-	BB-	BBL	100%	100%	100%
5	B+	B1	B+	B+	BH	150%	100%	100%
5	B	B2	B	B	B	150%	100%	100%
5	B-	B3	B-	B-	BL	150%	100%	100%
6	CCC+	Caa1	CCC+	CCC+	CCCH	150%	150%	150%
6	CCC	Caa2	CCC	CCC	CCC	150%	150%	150%
6	CCC-	Caa3	CCC-	CCC-	CCCL	150%	150%	150%
6	CC	Ca	CC	CC	CCH	150%	150%	150%
6					CC	150%	150%	150%
6					CCL	150%	150%	150%
6					CH	150%	150%	150%
6	C	C	C	C	C	150%	150%	150%
6					CL	150%	150%	150%
6	RD		D	D	D	150%	150%	150%
6	D		D	D		150%	150%	150%

5.2.8. A hitelezési kockázattal kapcsolatos adatok

A Csoport kitettség értékei kitettségi osztályonként:

A Csoport kitettség értékei kitettségi osztályonként 2015.12.31.	Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti összes kitettség értéke		Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele utáni összes kitettség értéke	Szavatoló tőkéből levont kitettség értéke
	Bruttó	Nettó		
Központi kormányzatok vagy központi bankok	1 075 403	1 075 402	1 279 025	0
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	3 210	3 192	3 379	0
Közszektorbeli intézmények	28 788	28 788	5 676	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0
Intézmények	217 993	217 838	103 688	0
Vállalkozások	405 700	397 462	334 774	0
Lakosság	220 555	219 110	190 710	0
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	195 576	194 621	186 838	0
Nemteljesítő kitettségek	110 469	48 519	44 616	0
Kiemelkedően magas kockázatú kitettségek	12 303	8 981	8 553	0
Fedezett kötvények	150	150	150	0
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	2 719	2 661	2 661	0
Részvényjellegű kitettségek	37 040	36 322	36 322	0
Egyéb tételek	119 988	115 522	113 793	0
Összesen	2 429 894	2 348 568	2 310 185	0

A Csoport kitettség értékei kitettségi osztályonként 2014.12.31.	Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti összes kitettség értéke		Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele utáni összes kitettség értéke	Szavatoló tőkéből levont kitettség értéke
	Bruttó	Nettó		
Központi kormányzatok vagy központi bankok	975 876	975 798	1 117 154	0
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	2 827	2 804	3 103	0
Közszektorbeli intézmények	33 420	33 418	11 610	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0
Intézmények	158 455	157 400	76 727	0
Vállalkozások	213 780	210 841	184 585	0
Lakosság	178 698	176 858	152 249	0
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	233 510	232 261	222 885	0
Nemteljesítő kitettségek	110 238	51 650	47 825	0
Kiemelkedően magas kockázatú kitettségek	11 473	9 850	8 749	0
Fedezett kötvények	1 998	1 998	1 998	0
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	3 665	3 598	3 598	0
Részvényjellegű kitettségek	21 130	20 678	20 678	0
Egyéb tételek	103 247	100 454	100 283	1 695
Összesen	2 048 317	1 977 608	1 951 444	1 695

A Csoport hitelezési kockázat-mérséklése:

A Csoport hitelezési kockázat-mérséklése 2015.12.31.	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek: korrigált értékek (Ga)		Előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet		CRM helyettesítő hatások a kitettségre		A kitettség értékét módosító CRM technika: Előre rendelkezésre bocsátott fedezetek. Pénzügyi biztosítékok átfogó módszere				
	Értékelési korrekciókkal és céltartalékokkal csökkentett kitettség	Garanciák	Hitelderivatívák	Pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere	Egyéb előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet	(-) Kiáramló helyettesített tételek: Összesen	(+) Beáramló helyettesítő tételek: Összesen	Volatilitási korrekciós tényező hatása a kitettségre	(-) Pénzügyi biztosíték volatilitással és lejárat elteréseivel korrigált értéke	(-) volatilitási és lejárat korrekciók hatása a pénzügyi biztosítékok értékére	Kitettség teljesen korrigált értéke
Központi kormányzatok vagy központi bankok	1 075 402	-106	0	0	0	-106	208 785	256	-5 313	-162	1 279 024
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	3 192	0	0	0	0	0	187	0	0	0	3 379
Közszektorbeli intézmények	28 788	-23 098	0	0	0	-23 098	0	0	-13	-1	5 677
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intézmények	217 838	-114 292	0	0	-1 743	-116 034	8 334	344	-6 793	-185	103 689
Vállalkozások	397 462	-36 610	0	0	-10	-36 620	101	2	-26 172	-311	334 773
Lakosság	219 110	-26 169	0	0	-533	-26 702	105	3	-1 807	-19	190 709
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	194 621	-7 442	0	0	0	-7 442	0	0	-341	-3	186 838
Nemtulajdonosi kitettségek	48 519	-2 996	0	0	0	-2 996	0	0	-908	-65	44 615
Kiemelkedően magas kockázatú kitettségek	8 981	-273	0	0	0	-273	0	0	-155	0	8 553
Fedezett kötvények	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	2 661	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 661
Részvényjellegű kitettségek	36 322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36 322
Egyéb tételek	115 522	0	0	0	0	0	676	7	-2 413	0	113 792
Összesen	2 348 568	-210 986	0	0	-2 286	-213 271	218 188	612	-43 915	-746	2 310 182

A Csoport hitelezési kockázat-méréséklése 2014.12.31.	Kitettségi osztály	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek: korrigált értékek (Ga)		Előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet		CRM helyettesítő hatások a kitettségre		A kitettség értékét módosító CRM technika: Előre rendelkezésre bocsátott fedezetek. Pénzügyi biztosítékok átfogó módszere			Kitettség teljesen korrigált értéke
		Értékelési korrekciókkal és céltartalékokkal csökkentett kitettség	Garanciák	Hitelderivatívák	Pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere	Egyéb előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet	(-) Kiáramló helyettesített tételek: Összesen	(+) Beáramló helyettesítő tételek: Összesen	Volatilitási korrekciós tényező hatása a kitettségre	(-) Pénzügyi biztosíték volatilitással és lejárat elteréseivel korrigált értéke	
Központi kormányzatok vagy központi bankok	975 798	-101	0	0	0	-101	145 439	0	-3 984	-157	1 117 152
Regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok	2 804	0	0	-5	-3	-8	312	0	-5	0	3 103
Közszektorbeli intézmények	33 418	-21 796	0	0	0	-21 796	0	0	-11	-1	11 611
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intézmények	157 400	-75 774	0	-270	-994	-77 038	14 574	141	-18 349	-1 364	76 728
Vállalkozások	210 841	-17 689	0	-5 975	-41	-23 705	600	0	-3 150	-384	184 586
Lakosság	176 858	-22 387	0	-2 066	-331	-24 784	274	0	-98	-14	152 250
Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	232 261	-8 898	0	-368	0	-9 266	5	0	-116	-8	222 884
Nemteljesítő kitettségek	51 650	-2 991	0	-438	0	-3 429	0	0	-396	-71	47 825
Kiemelkedően magas kockázatú kitettségek	9 850	-827	0	-79	0	-906	0	0	-195	0	8 749
Fedezett kötvények	1 998	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 998
Rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményekkel és vállalatokkal szembeni követelések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kollektív befektetési formák (KBF)	3 598	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 598
Részvényjellegű kitettségek	20 678	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20 678
Egyéb tételek	100 454	0	0	-2 210	-1	-2 211	2 040	0	0	0	100 283
Összesen	1 977 608	-150 463	0	-11 411	-1 370	-163 244	163 244	141	-26 304	-1 999	1 951 445

A Csoport külfölddel szembeni bruttó kitettség értékei:

A Csoport külfölddel szembeni bruttó kitettség értékei 2015.12.31.	Intézmények	Vállalkozások	Lakosság	Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségek	Nem-teljesítő kitettségek	Részvény jellegű kitettségek	Összesen
Amerikai Egyesült Államok	26	2	0	0	183	0	211
Ausztrália	1	0	0	0	0	0	1
Ausztria	1 535	0	20	0	0	0	1 555
Belgium	348	16	0	0	0	5	369
Ciprus	0	0	0	0	860	0	860
Csehország	11	30	0	0	0	0	41
Dánia	1 529	0	0	0	0	0	1 529
Egyesült Arab Emírségek	0	166	0	0	0	0	166
Egyesült Királyság (Nagy Britannia)	361	401	0	0	0	0	762
Equador	0	0	0	0	23	0	23
Horvátország	643	746	0	0	19	0	1 408
Japán	336	0	0	0	0	0	336
Kanada	16	0	0	0	0	0	16
Kína	0	71	0	0	0	0	71
Németország	17 206	0	6	66	23	0	17 301
Norvégia	46	0	0	0	0	0	46
Olaszország	0	0	0	0	1	0	1
Oroszország	0	3	0	0	0	0	3
Panama	0	0	0	0	104	0	104
Románia	0	0	20	0	103	0	123
Seychelle-szigetek	0	304	0	148	0	0	452
Svájc	97	0	0	0	26	0	123
Szerbia	0	1	0	0	0	0	1
Szlovákia	0	367	0	0	0	0	367
Szlovénia	0	0	1	0	15	0	16
Törökország	10	0	0	0	0	0	10
Összesen	22 165	2 107	47	214	1 357	5	25 895

Takarékbank - Csoportszintű nyilvánosságra hozatali dokumentum
2015.12.31.

A Csoport külfölddel szembeni bruttó kitétség értékei 2014.12.31.	Intézmények	Vállalkozások	Lakosság	Ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitétségek	Nem-teljesítő kitétségek	Részvény jellegű kitétségek	Összesen
Amerikai Egyesült Államok	27	28	0	0	207	0	262
Ausztrália	3	0	0	0	0	0	3
Ausztria	1 722	0	17	0	15	0	1 754
Belgium	741	0	0	0	0	5	746
Ciprus	0	0	0	0	777	0	777
Csehország	1	0	0	0	0	0	1
Dánia	815	0	0	0	0	0	815
Egyesült Arab Emírségek	0	56	0	0	76	0	132
Egyesült Királyság (Nagy Britannia)	743	0	11	0	0	0	754
Equador	0	0	4	0	0	0	4
Franciaország	142	0	0	0	0	0	142
Horvátország	646	801	0	0	0	0	1 447
Japán	13	0	0	0	0	0	13
Kanada	23	0	0	0	0	0	23
Kína	0	205	0	0	0	0	205
Németország	18 226	25	36	41	0	0	18 328
Norvégia	1	0	0	0	0	0	1
Olaszország	79	1	0	0	0	0	80
Oroszország	0	47	0	0	0	0	47
Panama	0	16	0	0	0	0	16
Románia	0	0	0	25	0	0	25
Seychelle-szigetek	0	528	0	0	0	0	528
Svájc	136	0	0	0	26	0	162
Szlovákia	0	373	0	0	0	0	373
Szlovénia	0	0	7	0	0	0	7
Összesen	23 318	2 080	75	66	1 101	5	26 645

Értékvesztések:

Értékvesztések 2015.12.31.	Nyitó	Tárgy- évben bevolt SZH-k	Képzés	Visszai- rás	Egyéb (+/-)	Záró
Hitelintézetekkel szembeni követelések	413	-188	0	80	-84	61
Ügyfelekkel szembeni követelésekre	64 180	28 088	17 237	14 268	-369	94 868
Befektetési szolgáltatásból származó követelésekre	252	0	170	46	0	376
Befektetési célú részvényekre	451	169	232	39	0	813
Befektetési célú kötvényekre	601	0	83	68	-3	613
Befektetési célú befektetési jegyekre	97	-67	0	0	0	30
Készletekre	1 768	1 049	441	1 233	-8	2 017
Egyéb követelésekre	839	0	73	608	-2	302
Értékvesztés összesen	68 601	29 051	18 236	16 342	-466	99 080

Értékvesztések 2014.12.31.	Nyitó	Tárgy- évben bevont SZH-k	Képzés	Visszai- rás	Egyéb (+/-)	Záró
Hitelintézetekkel szembeni követelések	0	413	0	0	0	413
Ügyfelekkel szembeni követelésekre	5 807	58 098	1 943	1 553	-115	64 180
Befektetési szolgáltatásból származó követelésekre	27	0	0	0	225	252
Befektetési célú részvényekre	37	411	0	0	3	451
Befektetési célú kötvényekre	341	525	22	291	4	601
Befektetési célú befektetési jegyekre	6	89	5	3	0	97
Készletekre	209	1 731	0	0	-172	1 768
Egyéb követelésekre	146	756	0	0	-63	839
Értékvesztés összesen	6 573	62 023	1 970	1 847	-118	68 601

Értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok, 90 napon túl lejárt kitétségek 2015.12.31.	Kitétségek összesen	Értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok összesen	90 napon túl lejárt kitétségek	90 napon túl lejárt kitétségek - értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok összesen
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (a kereskedési célúak kivételével), ebből	611 510	-613	501	-501
Központi bank	2 008	0	0	0
Államháztartás	488 047	0	0	0
Hitelintézetek	98 596	-112	0	0
Egyéb pénzügyi vállalatok	22 659	-501	501	-501
Nem pénzügyi vállalatok	200	0	0	0
Hitelek és betétek, ebből	1 666 517	-99 577	133 754	-84 643
Központi bank	522 139	0	0	0
Államháztartás	7 518	-25	43	-3
Hitelintézetek	174 687	-96	92	-92
Egyéb pénzügyi vállalatok	34 603	-2 316	1 369	-1 004
Nem pénzügyi vállalatok, ebből	372 381	-34 541	47 448	-29 672
<i>Kis- és középvállalkozások</i>	320 484	-32 626	44 760	-27 880
Háztartások (háztartásokat segítő non-profit intézményekkel együtt)	555 189	-62 599	84 802	-53 872

Takarékbank - Csoportszintű nyilvánosságra hozatali dokumentum
2015.12.31.

Értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok, 90 napon túl lejárt kitétségek 2014.12.31.	Kitétségek összesen	Értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok összesen	90 napon túl lejárt kitétségek	90 napon túl lejárt kitétségek - értékvesztés, értékelési különbözet és céltartalékok összesen
Értékpapírok	593 444	-675	0	0
Jegyanki és bankközi betétek	433 036	-60	60	-60
Hitelek, ebből	693 720	-64 334	91 215	-56 643
Belföld - Pénzügyi vállalatok	41 930	-2 037	1 577	-1 037
Belföld - Nem pénzügyi vállalatok (járulékos vállalkozásokkal)	301 117	-31 284	48 359	-27 541
Belföld - Háztartások	329 363	-30 018	39 931	-27 223
Belföld - Egyéb	18 228	-368	398	-217
Külföld	3 082	-627	950	-625
Egyéb követelések	456	-252	261	-252

Céltartalékok:

Céltartalékok	Nyitó	Tárgy- évben bevont SZH-k	Képzés	Feloldás	Záró
2015.12.31.					
Nyugdíjra és végkielégítésre	217	92	399	197	511
Hitelkeretekre és garanciákra	462	0	0	462	0
Egyéb függő kötelezettségekre	943	2 231	397	1 826	1 745
Határidős ügyletek várható veszteségére	226	820	0	0	1 046
Egyéb célokra	12 820	352	720	12 755	1 137
Céltartalékok összesen	14 668	3 495	1 516	15 240	4 439

Céltartalékok	Nyitó	Tárgy- évben bevont SZH-k	Képzés	Feloldás	Záró
2014.12.31.					
Nyugdíjra és végkielégítésre	5	202	10	0	217
Hitelkeretekre és garanciákra	19	417	70	44	462
Egyéb függő kötelezettségekre	143	247	750	197	943
Határidős ügyletek várható veszteségére	0	226	0	0	226
Egyéb célokra	302	10 787	2 070	339	12 820
Céltartalékok összesen	469	11 879	2 900	580	14 668

5.3. Partnerkockázati kitettségek

A partnerkockázat a CRR 272. cikk szerint annak a kockázata, hogy egy adott ügylet partnere nem teljesít az ügylet pénzáramlásainak végleges kiegyenlítése előtt.

A partnerkockázat olyan ügyleteket érint, amelyeknél a piaci árfolyammozgások miatt az ügylet futamideje alatt a kölcsönös fizetési kötelezettségek figyelembe vétele után vagy az egyik fél tartozik a másiknak vagy fordítva.

A Szövetkezeti Hitelintézet⁷ partnerkockázatot keletkeztető ügyleteket kizárólag a Takarékbankkal köthet, ezáltal ezen kockázat kezelésének szükségessége – a piaccal történő ellenügylet megkötése során – csak a Takarékbanknál merül fel. A Társaságok partnerkockázatot keletkeztető ügyletet nem kötnek.

A Csoporton kívül partnerkockázatot hordozó ügyletek kötésére kizárólag a Takarékbank jogosult.

5.3.1. Partnerkockázat-kezelési alapelvek

- A kockázatvállalás és annak mértéke az ügyfél/partnerminősítéstől, a biztosítékoktól, azok fedezetként beszámítható értékétől, illetve más kockázatmérő, az ügyfél/partner saját tőkéjétől és/vagy méretétől, egyéb körülményeitől, valamint a Takarékbank/Csoport lehetőségétől (jogszabályok által előírt limitek) és a Takarékbank/Csoport kockázatvállalási hajlandóságától függ.
- Minél gyengébb az ügyfél/partner minősítése, annál több és jobb minőségű biztosítékra vagy más kockázatmérő technikára van szükség a pozitív kockázatvállalási döntéshez.
- Az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek/partnerek kockázatát csoportszinten is kell elemezni és értékelni, illetve korlátozni.
- Biztosítani kell, hogy a bankközi és kereskedési partnerekkel való ügyletekhez a partnerek minősítése és a partnerkockázati limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
- A szabályoktól való eltérést (override-ot) csak a banki döntési rend szerinti keretek között, megfelelően dokumentálva lehet engedélyezni.
- A problémás ügyleteket elkülönülten kell kezelni.
- Külföldi ügyfelek/partnerek esetében a minősítésnél a Felügyelet által elismert külső hitelminősítő szervezetek minősítéseinek van prioritása, de ezeken túl adott vállalat pénzügyi adatai is elemezni kell, továbbá egyéb körülményeit is mérlegelni kell.
- A Takarékbank a partnerkockázatot hordozó ügyletek minőségét folyamatosan figyeli és a kitettségeket legalább negyedévente minősíti.

⁷ Az SZHISZ 2017. december 31-ig mentesítette az FHB JZB-t és az FHB KRB-t az Szhitv. 15. § (9) bekezdésben foglalt azon kötelezettség alól, hogy bankszámláit és értékpapírszámláit kizárólag a Takarékbanknál vezesse, és nem kötött pénzeszközeit a Takarékbank forgalmazott eszközökben tartsa.

5.3.2. Partnerkockázatot hordozó kitettségek

A partnerkockázat esetében olyan – rendszerint egy-egy partnerrel kötött nagyszámú – ügyletről van szó, amelyeknél a kitettség mértéke a piaci árfolyammozgásoktól függ, és a két partner közül ennek következtében lejáratig bármely fél lehet hitelezési pozícióban. Ezért a nemzetközi gyakorlatban a kockázat mérséklésére gyakran alkalmazzák a nettósítási megállapodásokat.

Az ügyleteket a likviditási, piaci és kereskedési kockázatokért felelős treasury területek kezelik.

A kitettség mérése, az óvadékok kezelése és a kockázat mérése a folyamatos árfolyamváltozások, továbbá a nettósítás figyelembe vétele miatt fejlett számítástechnikai támogatást igényel.

Partnerkockázatot hordozó ügyletek közül a derivatív ügyletekre és a hosszú elszámolású ügyletekre a Takarékbank a piaci árazás módszerét alkalmazza, amely megegyezik a korábbi években alkalmazott módszerekkel. A repóügyleteket, értékpapír- és árukölcsönzési ügyleteket a Takarékbank óvadékkal fedezett ügyletként külön kezeli. Az értékpapír ügylethez kapcsolódó hiteleket a tőkepiac vezérelt, óvadékkal fedezett ügyleteknek tekinti.

Partnerkockázata minden határidővel rendelkező ügyletnek van. A piaci árazás módszerét a Takarékbank csak utólagosan, a kontroll folyamatban tudja alkalmazni, a kockázatvállalásnál, a teljesítés előtti (pre-settlement) limitterhelésnél lényegében az eredeti kockázat módszerét alkalmazza, azzal a különbséggel, hogy a szerződéses értékre vetített – az árfolyamváltozást nagyságát becsülő – korrekciós szorzószámokat a Takarékbank maga állapítja meg.

A tőzsdén kötött derivatív ügyleteknek – a jogszabályi rendelkezés értelmében – nincs partnerkockázatuk, mivel az ügylet megkötése után a Takarékbank a központi szerződő féllel (KELER KSZF Kft.-vel) áll szerződéses viszonyban és az garantálja az ügylet elszámolását.

A Takarékbank a tőzsdén kívüli derivatív ügyletekből eredő partnerkockázati kitettségek korlátozására ún. teljesítés előtti (pre-settlement) limitet használ. A teljesítés előtti limit a kitettségeket korlátozó általános limitrendszer része, és vonatkoznak rá a nagykockázati és más koncentrációs kockázati korlátozások.

A pre-settlement limitet a határidős, az opciós és a csereügyletek, illetve az ezek kombinációját jelentő ügyletek terhelik. A pozitív pótlási költséget és a lehetséges jövőbeni kitettséget az adott ügylet típusától, teljesítési határidejétől függően felülbecsléssel határozza meg a Takarékbank, oly módon, hogy a kockázat mértékét az ügylet szerződéses összegének százalékában adja meg. A százalék meghatározása a Takarékbank által mért piaci árváltozások figyelembe vételével történik.

5.3.3. A partnerkockázati kitettség mérséklésének módszerei

Külföldi partnerek esetében a Takarékbank alapvetően az ISDA keret-megállapodásokat alkalmazza, és törekszik arra, hogy minél több partnerével kössön ilyen keretszerződést. A Takarékbank az óvadékok (letét) nyújtására vonatkozóan az ISDA Credit Support Annex elnevezésű keret-megállapodását használja. A Takarékbank letétet kér be a pozitív pótlási költség fedezésére, illetve a Takarékbanknak kell letétet nyújtania, ha a pótlási költség negatív. A letét jellemzően számlapénz. A nettósításhoz a Takarékbank az ISDA pozíció lezáró nettósítási klauzuláit alkalmazza.

A befektetési szolgáltatási tevékenység keretében a Takarékbank ún. margin ügyleteket köt, amelyek a természetüket tekintve olyan „margin lending”-nek felelnek meg, ahol a hitelösszeg nulla. A margin ügyletek lehetnek deviza margin ügyletek, vagy magyar állampapírra vonatkozó margin ügyletek. A margin ügyletek esetében, ahol a Takarékbank saját számlára köt a partnerekkel határidős és opciós ügyletet, fedezetet kér be a partnerkockázat teljes lecsökkentése (fedezése) érdekében. A lehetséges hitelkockázat fedezésére a pozíció nyitásakor a Takarékbank saját belső VaR becslés alapján megállapított szerinti szükséges induló letétet kér be, a pozitív pótlási költség fedezésére pedig a nem realizált veszteséggel megegyező letétet kér. A fedezetnek a jogszabályban kockázatmérséklőként elfogadható fedezetnek (számlapénz vagy állampapír) kell lenni. A margin ügyletek partnerei esetében a Takarékbank nettósítási és pozíció lezáró nettósítási megállapodásokat köt, amelyeket a termékek bevezetésekor a Felügyelet jóváhagyott.

A teljesítés előtti (pre-settlement) limit mértékéről az Eszköz-Forrás Bizottság, bizonyos ügyfélcsoportok, illetve meghatározott összeghatár felett az Igazgatóság jogosult dönteni.

A teljesítés előtti (pre-settlement) limitek figyelése az üzletkötés folyamatában történik. Az ügyletek megkötésével párhuzamosan a beállított paraméterek alapján az alkalmazott informatikai rendszer terheli a limitet mind ügyfél-, mind ügyfélcsoport szinten.

A partnerkockázatot hordozó ügyleteket értékelésére negyedévente kerül sor, az értékelés alapján történik javaslatétel a szükséges céltartalék megképezésére.

A limitek kihasználtságáról napi szintű riport készül, amelyet az Eszköz-Forrás Bizottság tagjai és az érintettek egyaránt megkapnak.

5.3.4. A rossz irányú kockázatok azonosítására, kezelésére vonatkozó eljárások

Az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség a belső modell módszert választó hitelintézetek számára előírt követelményhez kapcsolódik. A Takarékbank piaci árazási módszert alkalmaz a partnerkockázatok tőkekövetelményének számszerűsítéséhez, ezért nem tartozik ebbe a körbe és a nyilvánosságra hozatali követelmény e pontja a Takarékbank esetében nem releváns.

5.3.5. Hitelderivatívák

A prudenciális szabályozás a következő típusú hitelderivatívákat és az ilyen, vagy gazdasági szempontból gyakorlatilag hasonló hitelderivatívákból álló eszközöket ismeri el:

- nemteljesítéskori csereügyletek (CDS, credit default swaps);
- teljes kamat-csereügyletek (total return swaps); és
- hitelkockázati eseményhez kapcsolt értékpapírok, készpénzes finanszírozásuk mértékéig CLN (credit linked notes).

A Csoport (a Takarékbank) a fenti hitelderivatívák közül 2015. december 31-én egy CLN-nel rendelkezett, amelyet a Takarékbank a kereskedési könyvön kívül tart nyilván. Az 5 millió euró névértékű (2017.04.20-i lejáratú) CLN-t egy A minősítésű osztrák bank bocsátotta ki. A CLN esetében a referencia entitás Magyarország, azaz egy Magyarországgal kapcsolatos default hitelesemény előfordulásakor magyar szuverén kockázatot hordozó kamatozó értékpapírt kapna a Bank a CLN-ért cserébe.

5.4. Piaci kockázatokkal kapcsolatos információk

Piaci kockázat alatt értjük a piaci árak, árfolyamok változásából eredő potenciális veszteségek kockázatát.

A piaci kockázatoknak négy fajtáját különböztetjük meg:

- kamat(láb)kockázat,
- devizaárfolyam-kockázat,
- részvényárfolyam-kockázat,
- árukockázat.

A piaci kockázatok közül a Csoport árupozícióval nem rendelkezik, ezért árukockázata nincs. Részvénypozíciót a Csoporton belül csak a Takarékbank vállalhat, így esetében van részvényárfolyam-kockázat.

A deviza-, a kamatkockázat ún. mérlegtípusú kockázatok, mert abból származnak, hogy

- az eszközök és a források, valamint a mérlegen kívüli követelések és kötelezettségvállalások két oldala között devizanemenként nincs egyezés (devizaárfolyam-kockázat) és/vagy
- a bejövő és kimenő cash flow-k jelenértékének összege eltér (kamatkockázat).

5.4.1. Piaci kockázatkezeléssel kapcsolatos alapelvek

- A piaci kockázatok kezelésére limitrendszert kell működtetni.
- A Hitelintézet a valutával, devizával kapcsolatos tevékenysége során és a deviza-, vagy valutaárfolyamhoz kötött forintszerződése tekintetében devizaárfolyam-kockázatát úgy kezeli, hogy a deviza nyitott pozícióból származó tőkekövetelménye egy meghatározott mérték alatt maradjon.
- A Hitelintézet a különböző devizanemekben fennálló pozíciókat folyamatosan – napi szinten – figyeli és kezeli.
- A Hitelintézet a működés során keletkező, nem szándékolt deviza nyitott pozíciót mielőbb lezárja.
- Az üzleti területeknek úgy kell a működési feltételeiket kialakítaniuk, olyan jelzőrendszert kell működtetniük, hogy a rájuk vonatkozó limiteket folyamatosan betartsák.
- Egyértelmű kritériumrendszer került felállításra arra vonatkozóan, hogy mit kell kereskedési szándéknak tekinteni. Amennyiben a Hitelintézet tartózkodik a kereskedési szándékú pozíciók vállalásától, és ezért kereskedési könyvet nem vezet, akkor szigorúan kerülnie kell a kereskedési szándékú pozíciók vállalását.
- Amennyiben a Hitelintézet kereskedési könyvet vezet, akkor a kereskedési könyvben nyilvántartott kamatpozíciókat és a kereskedési könyvön kívüli kamatpozíciókat külön-külön és együttesen is figyelnie és kezelnie kell.
- A kereskedési könyvön kívüli kamatláb-kockázat stressz teszt eredménye nem haladhatja meg a szavatoló tőke meghatározott mértékét.

5.4.2. Piaci kockázatkezelés rendszere

A piaci kockázatok kezelésére vonatkozó kereteket az Integráció Kockázati Stratégiája és a piaci kockázatkezelési szabályzat határozza meg. A piaci kockázatot hordozó pozíciók csak a jóváhagyott limiteken belül vállalhatók.

A kamatkockázatnál az általános piaci kockázat mellett megjelenik az egyedi kockázat. Ez lényegében az értékpapír kibocsátójának nem-teljesítési kockázata. Annak ellenére, hogy ez egy hiteltípusú kockázat, a szabályozás ezt a kereskedési könyvi kamatkockázat esetében a piaci kockázatokkal együtt kezeli.

A devizaárfolyam-kockázatot a Hitelintézet a szabályozási előírásoknak megfelelően a tevékenység teljes egészére nézve értelmezi. A kereskedési könyvön kívüli kamatpozíciók közé tartoznak a hitelek, a betétek, az önkormányzati kötvények, egyéb befektetési célú értékpapírok, kereskedési könyvön kívüli, derivatív ügyletek.

A Hitelintézet a piaci kockázatoknak kitett pozícióira, és a kereskedési könyvön kívüli kamatkockázatára szigorú limitrendszert működtet, többfajta mérési módszert, korlátozást alkalmaz:

- a kereskedési könyv piaci (deviza és kamat) kockázatának szabályozói minimális tőkekövetelmény összegének korlátozása;
- pozíciók kamatérzékenységének mérése;
- állományi limitek;
- deviza nyitott pozíció mérése;
- engedélyezett devizanemek köre;
- kereskedési szándékkal tartott kamatkockázatot hordozó pozíciók tekintetében tartási időkorlát limitek,
- stressz tesztek végzése.

A devizakockázatot, a kereskedési könyvi kamatkockázatot (általános és egyedi kockázatot egyaránt) és a részvénykockázatot – ez utóbbit csak a Takarékbank vállalhat – a Hitelintézet naponta méri, és naponta számítja a pozíciók minimális tőkekövetelményét.

A Hitelintézet a piaci kockázatokra vonatkozóan rendszeres időközönként végez stressz teszteket, amelynek során azt méri, hogy egy szélsőséges elmozdulás (pl. devizaárfolyam változás) milyen eredményhatással járna.

A Hitelintézet – amennyiben kereskedési könyvet vezet – biztosítja a teljes (kereskedési és kereskedési könyvön kívüli együttesen) kamatkockázati kitettségének megítélését is azáltal, hogy a kamatkockázat mérésénél a kereskedési könyvi és a nem-kereskedési könyvi kockázatok számszerűsítésén túl az együttes számszerűsítést is elvégzi.

A kereskedési és kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat külön kezelését indokolja az is, hogy a Felügyelet elvárása az, hogy a hitelintézeteknek intézkedéseket kell hoznia, ha a sztenderd kamatláb sokkot feltételező számítás alapján kijött eredmény nagyobb, mint a szavatoló tőke 20%-a. A Felügyelet elvárása az, hogy ekkor a hitelintézeteknek azonnali intézkedéseket kell tenniük annak érdekében, hogy a kamatláb kockázatot csökkentsék.

A Csoport hitelintézet tagjai a Felügyelet felé hivatalosan negyedéves rendszerességgel mérik a kereskedési könyvön kívül nyilvántartott kamatkockázatokat, az átárazódási kamatmérleg elkészítésével az 5%-nál nagyobb részarányt képviselő devizanemek vonatkozásában.

A banki könyvi kamatkockázat belső tőkeszükségletének kiszámításához a Csoport negyedévente elkészíti a felügyeleti 9A Kamatkockázat elemzés című adatszolgáltatási tábla konszolidált verzióját, az így előálló nettó kamatpozíciók főbb devizánként 2015. december 31-én az alábbiak voltak:

Nettó kamatpozíció (követelések-kötelezettségek)	2015. 12. 31.			
	HUF (millió)	EUR (ezer)	USD (ezer)	CHF (ezer)
1 hónapig	-506 808	-110 275	-3 177	10 138
1 - 3 hó	389 030	166 124	-1 703	-21 319
3 - 6 hó	21 286	83 382	-1 476	-6 494
6 - 12 hó	89 264	-35 918	-3 370	-239
1 - 2 év	5 369	-33 161	0	4
2 - 3 év	63 720	-12 276	2	-274
3 - 4 év	-2 256	4 448	0	3
4 - 5 év	2 239	-10 072	0	3
5 - 7 év	-15 251	-18 753	0	6
7 - 10 év	10 614	-105 612	0	-2
10 - 15 év	-139	0	0	8
15 év felett	-1 303	0	0	0

5.4.3. A piaci kockázati belső modell alkalmazása

2015-ben a Csoport nem alkalmazta a piaci kockázati belső modellt.

5.5. Likviditási kockázattal kapcsolatos információk

A likviditási kockázat azt jelenti, hogy az esedékes és jogos kötelezettségek azonnali kifizetéséhez a Hitelintézet/Csoport nem rendelkezik a szükséges mennyiségű pénzeszközzel.

A likviditási kockázatok a kiváltó okok alapján alapvetően két kategóriába, azon belül alkategóriákba sorolhatók:

- **Finanszírozási likviditási kockázat** annak a kockázata, hogy a Hitelintézet nem tud megfelelni a várható és váratlan jelenlegi, illetve jövőbeli cash-flow-kból és fedezetekből származó kötelezettségeinek anélkül, hogy ez kihatna a napi működésére vagy a piaci helyzetére. Ide tartoznak különösen az alábbiak
 - lejárat (a lejárat

- strukturális likviditási kockázat, amely annak a kockázata, hogy a közép- és hosszúlejáratú eszközök finanszírozását szolgáló források nem vagy csak lényegesen magasabb forrásköltség mellett újíthatók meg.
- **Piaci likviditási kockázat**, amely abból ered, hogy egy piaci pozíció nem zárható megfelelően rövid idő alatt piaci áron, csak kedvezőtlenebb árfolyamon, így a megfelelő piaci ár realizálása megkívánja a pozíció fenntartását, ami likvid eszközök lekötését vagy felvételét igényelheti. A piaci likviditási kockázat elsősorban az értékpapír-, a devizaügyletekhez és a származékos ügyletekhez kapcsolódik.

A likviditási kockázathoz szorosan kapcsolódik a deviza-refinanszírozási kockázat, mivel a források és eszközök devizaszerkezete eltérhet egymástól. Csoportszinten a források és az eszközök túlnyomó többsége forintban denominált, így a devizaszerkezet eltérése adódó likviditási kockázat Csoportszinten elhanyagolható.

5.5.1. Likviditási kockázatkezelési alapelvek

- Írásban rögzített eljárásrendekkel, szabályzatokkal kell rendelkezni a likviditási kockázat megfelelő időtávokon történő azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére.
- Írásban rögzített szabályzatokkal kell rendelkezni a finanszírozási pozíciók azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére, amelyeknek tartalmazniuk kell az eszközökből, a forrásokból, a mérlegen kívüli tételekből – ideértve a függő kötelezettségeket is – eredő aktuális és várható pénzáramlásokat, valamint a hírnévkockázat esetleges hatásai miatti becsült pénzáramlásokat is.
- Az eljárásrendeknek, szabályzatoknak arányban kell állniuk a Hitelintézet méretével, tevékenységének összetettségével és körével, a kockázatvállalási limitekkel.
- Folyamatosan fenn kell tartani az azonnali fizetőképességet.
- A Szövetkezeti Hitelintézetek önállóan menedzselik likviditásukat, de a Takarékbank a Szövetkezeti Hitelintézetek rendelkezésére bocsátja mindazon eszközöket, amelyek segítségével a Szövetkezeti Hitelintézetek saját likviditás-menedzselésüket biztosítani tudják, viszont ezen eszközök hátterét (forrásokat) a tagok biztosítják a Takarékbank számára.
- A követeléseket és kötelezettségeket cash flow alapon folyamatosan nyilván kell tartani, és a likviditásmenedzselés keretében a szükséges pénzmennyiséget devizanemenként treasury technikákkal elő kell teremteni, a felesleges pénzmennyiséget pedig hasznosítani kell.
- Folyamatosan gondoskodni kell az eszközök-források devizaszerkezetének eltéréseiből származó különbségek treasury technikákkal való áthidalásáról.
- Egy esetleges válsághelyzetre történő felkészülés érdekében elkülönítetten kell kezelni a dologi biztosítékkal terhelt és a bármikor szabadon felhasználható likvid eszközöket, valamint figyelembe kell venni
 - azt a személyt, akinek az eszköz a birtokában van,
 - azt az országot, amelyben az eszköznyilvántartásban vagy számlán szerepel,

- az eszközök likviditási többlettartalékként történő beszámíthatóságát, és figyelemmel kell kísérni azt, hogy a likviditási tartalékok kellő idő alatt mozgósíthatóak-e,
- azon jogi, szabályozói és műveleti korlátozásokat, amelyek a likviditás és a szabadon felhasználható eszközök Európai Unió tagállamai közötti és harmadik országokba történő esetleges átruházására vonatkoznak.
- A Szövetkezeti Hitelintézet első számú vezetője – az adminisztratív út lerövidítésével, az időtényező figyelembe vételével – köteles közvetlenül és haladéktalanul értesíteni a Takarékbankot és az SZHISZ Igazgatóságát, ha likviditási válsághelyzet áll fenn, vagy annak bekövetkezte valószínűsíthető.
- Likviditási kockázatot mérséklő eszközöket kell alkalmaznia, ideértve a megfelelő limitrendszert, a különféle stresszeseménnyel is fedezetet nyújtó likviditási többlettartalékokat, a kellően diverzifikált finanszírozási szerkezetet, valamint különféle finanszírozási forrásokhoz való hozzáférést is, amelyeket rendszeresen - legalább évente egyszer – felül kell vizsgálni.
- A likviditási pozíciókra és a kockázatmentesítő eszközökre vonatkozó alternatív forgatókönyvek figyelembevételével is át kell tekintenie, és legalább évente egyszer felül kell vizsgálnia a finanszírozási pozícióval kapcsolatos döntéseket alátámasztó feltételezéseket azzal, hogy az alternatív forgatókönyvek ki kell térnie a mérlegen kívüli tételekre és más függő kötelezettségekre.
- Eltérő időtávok és stresszesemények figyelembevételével kell felmérnie az intézményfüggő, a piaci szintű és a kettő kombinációjából adódó alternatív forgatókönyvek lehetséges hatásait.
- A belső szabályzatokat és kockázatvállalási limiteket az alternatív forgatókönyvek kimenetele alapján kimutatott likviditási kockázatához kell igazítani.
- Az esetleges likviditási hiányok megszüntetésére irányuló stratégiákat és végrehajtási intézkedéseket tartalmazó vészhelyzeti tervekkel kell rendelkezni, amelyeket az alternatív forgatókönyvek kimenetele alapján rendszeresen tesztelni és frissíteni kell.
- A Hitelintézet tevékenységét, kockázatkezelését oly módon folytatja, hogy a reputációs kockázatot minimális szinten tartsa és megőrizze betéteseinek bizalmát, megelőzve egy hirtelen betétkivonás generálta stressz helyzetet.
- A Hitelintézet likvid eszközeit olyan befektetési formában tartja, amelynek piaci ára kevésbé volatilis és kicsi a valószínűsége, hogy egy kényszerértékesítés elhúzódva és veszteséggel történhet meg (pl. éven belüli magyar állampapírok).

5.5.2. Likviditási kockázatkezelés rendszere

A Csoporton belül egységes célkitűzések és szabályok alapján történik a likviditási kockázat kezelése.

A Takarékbank, mint az Integráció központi bankja látja el az Integráció likviditásmenedzselését azáltal, hogy minden eszközzel a Szövetkezeti Hitelintézetek rendelkezésére áll annak érdekében, hogy azok saját likviditásmenedzselésüket ellássák.

A likviditási kockázatkezelési rendszer ismertetése során hangsúlyozandó, hogy a Szövetkezeti Hitelintézetek alapvetően kiemelkedő likviditással bíró hitelintézetek.

Az Integráció likviditásának fenntartása érdekében a Szövetkezeti Hitelintézet az alábbiak szerint jár el:

- bankszámláit (pénzforgalmi számláit) forintban és devizában egyaránt a Takarékbanknál vezeti, a pénzforgalmát a Takarékbankon keresztül bonyolítja⁸,
- kötelező jegybanki tartalékát a Takarékbanknál helyezi el,
- fölös likviditásából eredő betétjeit a Takarékbanknál helyezi el forintban és devizában,
- a Takarékbank által meghatározott feltételek (összeg, futamidő, ár) mellett betétet helyez el a Takarékbanknál,
- az értékpapír számláját és ügyfélszámláját a Takarékbanknál vezeti, értékpapírjait a Takarékbanknál vezetett értékpapírszámlán helyezi el,
- értékpapír ügyleteit (adásvétel, repóügylet, értékpapírkölcsön) a Takarékbankkal bonyolítja,
- a Takarékbank megkeresésére, likviditásteremtés céljából sajátos szállítási repóügyletet köt,
- csak a Takarékbank által engedélyezett alapkezelő által kezelt alapok befektetési jegyeit vásárolhatja,
- devizarefinanszírozását a Takarékbankon keresztül biztosítja,
- partnerkockázat, illetve elszámolási kockázatot eredményező ügyleteket (derivatív ügyletek) a Takarékbankkal köti meg,
- készpénzellátását a Takarékbank által működtetett központi készpénzellátási rendszeren keresztül oldja meg,
- kötelesek pénz- és tőkepiaci ügyleteiket a Takarékbanknál bonyolítani.

A Takarékbank az Integráció likviditásának fenntartása érdekében az alábbiak szerint jár el:

- nyújtja a fentiekben felsorolt szolgáltatásokat,
- likviditási válsághelyzet esetén a Szövetkezeti Hitelintézet részére ún. rendkívüli likviditási hitelt nyújt,
- az Integrációs szintű likviditási kockázatvállalási, kockázatmérési és likviditáskezelési szabályok, módszerek, limitek betartását a Takarékbank jogosult és köteles ellenőrizni.
- diverzifikált Integrációs likviditási puffert tart fenn az Integráció likviditási kockázatának fedezése érdekében, ennek nagysága a Szövetkezeti Hitelintézetek által kötelezően elhelyezendő betétek mindenkor állományától függ, amelyet a Takarékbank köteles likvid eszközökben tartani, ez az összeg kizárólag likviditási válsághelyzet esetén rendkívüli likviditási hitel nyújtására fordítható,
- a Szövetkezeti Hitelintézetek likviditásának fenntartásában érdekelt, abban tevőlegesen közreműködik,
- a Szövetkezeti Hitelintézetek részére központi készpénzellátási rendszert működtet,

⁸ Az SZHISZ 2017. december 31-ig mentesítette az FHB JZB-t és az FHB KRB-t az Szhitv. 15. § (9) bekezdésben foglalt azon kötelezettség alól, hogy bankszámláit és értékpapírszámláit kizárólag a Takarékbanknál vezesse, és nem kötött pénzeszközöket a Takarékbank által forgalmazott eszközökben tartsa.

- a Szövetkezeti Hitelintézetek önálló devizahitelezési tevékenységének támogatása során – meghatározott keretek között, a Szövetkezeti Hitelintézetek ez irányú tevékenységének teljes hiánya vagy nem kellő mértéke miatt – ellátja devizaforrással (devizahitel nyújtása keretében) a Szövetkezeti Hitelintézeteket,
- likviditásának folyamatos fenntartása és a kötelező jegybanki tartalékolásnak való megfelelésének folyamata közben a Szövetkezeti Hitelintézetek kötelező jegybanki tartalékolásnak való megfelelésében aktívan közreműködik.

A likviditási kockázatok kezelésének és az eszköz-forrás gazdálkodásnak az elsődleges felelőse a Hitelintézeteknél az Eszköz-Forrás Bizottság/Ügyvezető Testület, amelyek tagjai napi, heti, illetve havi rendszerességgel kapnak beszámolót a likviditási kockázat limitjeinek betartásáról.

A likviditási kockázatot a Hitelintézet a következő módszerekkel méri:

- készpénzáramlás (cash flow) szemléletű kimutatások készítésével devizanemenként, amikor is a bejövő készpénzáramlásokat össze kell vetni a kimenő készpénzáramlásokkal a fizetőképesség vizsgálatához,
- forrásállományi kimutatások készítése a forrásellátottság megítéléséhez,
- devizanemenkénti állományi kimutatások készítése a deviza finanszírozhatóság megállapításához,
- lejárat kiutatások készítése a hosszabb távú fizetőképesség vizsgálatához,
- likvid eszközök számbavétele a likviditási tartalék elégségességének eldöntéséhez.

A likviditás menedzselése tagi szinten cash flow alapon, naponta, illetve – a kötelező jegybanki tartalékolás miatt – havi periódusokban történik.

A Hitelintézetek a likviditási zavarok/válsághelyzetek felismerésére, és ezáltal az időbeni felkészülésre, kezelésre egyedi korai figyelmeztető rendszert működtetnek. A korai figyelmeztető rendszer napi rendszerességgel készül, a Hitelintézet széleskörű likviditási mutatóit tartalmazza, amelynek keretében a Hitelintézet menedzsmentje napi rendszerességgel kap tájékoztatást a mutatók alakulásáról.

A korai figyelmeztető rendszerben küszöbértékek kerülnek felállításra és monitorálásra. A küszöbértékeket mind állományi szinten (azaz, mi az a szint, ami alá/fölé az állomány nagysága nem mehet), mind változás szintjén (mennyivel változhat a volumen egy időszak alatt) meg kell határozni. A korai figyelmeztető rendszert alkotó küszöbértékek kihasználtságának figyelése napi szinten történik, arról a felelős szervezeti egység/személy beszámol a döntéshozó bizottság részére, aki a releváns intézkedéseket meghozza és szükség esetén értesíti a Takarékbankot.

A likviditási kockázat megfelelő szinten tartását 2015. december 31-én az alábbi egyedi szinten előírt korlátozások és limitek biztosították:

- likviditásfedezeti ráta (LCR): $LCR = \text{jó minőségű likvid eszközök} / \text{nettó pénzkiáramlások a következő 30 napban}$. A mutatónak meg kell haladnia a Kockázati Stratégia keretében meghatározott szintet.
- lejáratú összhangra vonatkozó előírások:
 - 90 napos negatív halmozott bázispozícióra felállított limit,
 - legnagyobb negatív halmozott bázispozícióra felállított limit,
- hitel/betét mutató: a Kockázati Stratégia keretében meghatározott maximum értéknél a hitelintézet hitel/betét mutatója nem lehet magasabb;
- hitelek futamidejének korlátozása;
- nagybetétesektől való függőség mutatója;
- csak a részvénytársasági formában működő csoporttagokra vonatkozó jogszabályi előírások:
 - A hitelintézeteknek mindenkor teljesítenie kell az MNB rendelet által elvárt minimumkövetelményt a betét- és mérlegfedezeti mutatók közül legalább az egyik esetén⁹:
 - betétfedezeti mutató: A mutató a hitelintézet 30 napos, ténylegesen rendelkezésre álló likviditási pozíciójának, és a háztartások és a nem pénzügyi vállalkozások által elhelyezett betétek állományának hányadosaként számítható ki. Minimumkövetelmény: 0,2.
 - mérlegfedezeti mutató: A mutató a hitelintézet 30 napos, ténylegesen rendelkezésre álló likviditási pozíciójának és a mérlegfőösszegének hányadosaként számítható ki. Minimumkövetelmény: 0,1.
 - devizafinanszírozás megfelelési mutató: A mutató a stabilnak minősített devizaforrások és az 1 éven túli hátralévő lejáratú forinttal szembeni nettó devizaswap-állománynak, valamint a finanszírozott stabil devizaeszközök és mérlegen kívüli devizakötelezettségeknek a hányadosaként számítható ki. Minimumkövetelmény 2015. december 31-én: 0,85.¹⁰

A likviditási kockázatra felállított előírások és limitek betartását a Hitelintézet napi, illetve havi rendszerességgel vizsgálja.

A Csoport Hitelintézet tagjai alternatív forgatókönyvek kidolgozásával is kezelik a likviditási kockázatot.

A forgatókönyvek lehetséges jövőbeli események, amelyek jellemzőinek a hatását az intézmények különböző módszerekkel modellezik. Ugyanazon jellemzőre két eltérő mértékű

⁹ A 24/2014. (VI. 27.) MNB rendelet a hitelintézetek rövidtávú likviditási fedezeti követelményeiről írja elő a betét- és mérlegfedezeti mutató számítását és a minimumszinteknek való megfelelést. A 35/2015. (IX. 24.) MNB rendelet értelmében a 24/2014. (VI. 27.) MNB-rendelet 2016. január 1-jén hatályát veszítette, így a betét- és mérlegfedezeti mutatót 2016-tól kezdődően már nem kell kiszámítani.

¹⁰ A Magyar Nemzeti Bank elnökének 26/2015. (VII. 30.) MNB rendelete (a hitelintézetek devizapozícióbeli lejáratú összhangjának szabályozásáról, valamint a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 43/2013. (XII. 29.) MNB rendelet módosításáról szóló 14/2014. (V. 19.) MNB rendelet módosításáról) írja elő a devizafinanszírozás megfelelési mutató számítását.

érték feltételezése két forgatókönyvet jelent. A forgatókönyvek elemezése lehetővé teszi azt, hogy az intézmény felkészüljön a rendkívüli helyzetekre, és meghatározza a lehetséges cselekvések alternatíváit.

A forgatókönyvekről legtöbbször a stresszhelyzetekkel kapcsolatban esik szó. A stresszhelyzet kialakulhat a Hitelintézet/Integráció hibájából (pl. likviditásmenedzselés hiányosságai, reputációs kockázat) és az önhibáján kívül (általános piaci hatás).

Az Integráció a likviditási stresszhelyzetekre már részben készül azzal, hogy:

- az LCR mérésénél már számba veszi a függő kötelezettségekből származó finanszírozási igényt,
- korlátozza a forráskoncentráció elfogadható mértékét,
- korlátozza a hitel/betét mutató maximális mértékét.

Az Integráció likviditási stresszhelyzetnek az ügyfélbetétek hirtelen és nagyarányú kivonását, és az ezt a helyzetet kezelendő likvid eszköz könyv szerinti érték alatti értékesítésből fakadó veszteséget tekinti.

A Hitelintézet a likviditási jellemzőire és az arányosság elvére való tekintettel stresszhelyzetben a likviditási kockázat négy kategóriája közül az alábbi két kockázat hatását vizsgálja:

- lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
- piaci likviditási kockázat.

A Hitelintézet a likviditási stresszhelyzetekre két forgatókönyvvel számol, amelyek közül az egyik egy gyenge, a másik egy erős stresszhelyzetet feltételez. A forgatókönyvek feltételezései a következők

- az ügyfélbetét-állomány meghatározott részét egy hét leforgása alatt kivonják,
- forrásbevonásra fedezetlen hitel formájában nincs lehetőség,
- a likvid eszközök – elsősorban magyar állampapír – értékesítése a kedvezőtlen piaci körülmények közepette könyv szerinti érték alatt történik vagy csak magas kamatláb mellett repózhatók,
- a betétfelmondás esetén kamatveszteség jelentkezik a felmondás miatt.

A Csoport szintű likviditáskezelés legfőbb feladata, hogy válság bekövetkezte esetén a Csoport likviditással lássa el a likviditáshiánnyal küzdő tagokat a likviditási problémák megoldása és a fertőzés veszély elkerülése érdekében a Takarékbankon keresztül. Az Integráción belül több olyan mechanizmus is működik, amely arra szolgál, hogy fizetésképtelenség egyetlen tagnál se állhasson elő. Ennek érdekében az Integráció tagjainak likvid eszközeit kezelő Takarékbank szükség esetén képes likviditási segítséget nyújtani az Integráció illikviddé vált tagjainak.

A Szövetkezeti Hitelintézetek és az Integráció likviditási helyzetét napi szinten figyeli a Takarékbank a rendelkezésére álló adatok alapján. A Takarékbank menedzsmentje a Szövetkezeti Hitelintézetek likviditási helyzetéről napi riport keretében információkat kap.

A Csoport rendelkezik egy olyan, jogszabály által (Hpt.) előírt csoportszintű helyreállítási tervvel, amely a Csoport likviditását vagy szolvenciáját súlyosan veszélyeztető állapot kialakulását előrejelző indikátorokat tartalmaz, illetve tartalmazza azokat az intézkedéseket, amelyek válsághelyzetben történő alkalmazása biztosítja a Csoport pénzügyi helyzetének stabilitását rendkívüli állami pénzügyi támogatás igénybevétele nélkül.

Az Integráció likviditási helyzetét a Takarékbank az Integrációs Helyreállítási Tervben meghatározott indikátorok alakulása révén is folyamatosan figyelemmel kíséri. A likviditási kockázattal kapcsolatban vannak Integrációs és egyedi szintű indikátorok is. Az indikátorok értékének függvényében a Takarékbank illetékes döntéshozó testületei a szükséges intézkedéseket megteszik az SZHISZ tájékoztatása mellett.

A Csoport 2015 folyamán a likviditását folyamatosan fenntartotta, Csoportszintű likviditási zavarok nem fordultak elő. A Csoporttagoknál jelentkező likviditási zavarokat a Takarékbank a rendelkezésére álló eszközökkel kezelte.

5.5.3. Meg nem terhelt eszközök

A megterhelt és a meg nem terhelt eszközöket érintő információk nyilvánosságra hozataláról szóló MNB ajánlás¹¹ alapján a kapcsolódó információkat a Csoport első alkalommal a 2015. december 31-re vonatkozó nyilvánosságra hozatal során mutatja be.

A – Eszközök

		A megterhelt eszközök könyv szerinti értéke	A megterhelt eszközök valós értéke	A meg nem terhelt eszközök könyv szerinti értéke	A meg nem terhelt eszközök valós értéke
		10	40	60	90
10	Eszközök	362 693		2 118 273	
30	Tőkeinstrumentumok	43	-	37 450	-
40	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	68 788	-	669 219	-
120	Egyéb eszközök	2		522 192	

¹¹ Magyar Nemzeti Bank 4/2015. (III. 31.) számú ajánlása a megterhelt eszközökkel kapcsolatos kockázatok kezeléséről, valamint a megterhelt és a meg nem terhelt eszközöket érintő információk nyilvánosságra hozataláról

B – Kapott biztosítékok

		A kapott megterhelt biztosítékok vagy kibocsátott saját hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok valós értéke	Megterhelhető kapott biztosítékok vagy kibocsátott saját hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok valós értéke
		10	40
130	Kapott biztosítékok	73 037	52 904
150	Tőkeinstrumentumok	0	0
160	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	103	1 849
230	Egyéb kapott biztosítékok	53 379	36 078
240	Kibocsátott saját hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a saját fedezett kötvényeken vagy ABS-eken kívül	6 495	0

C – Megterhelt eszközökhöz, és kapott biztosítékokhoz kapcsolódó kötelezettségek

		Megfeleltetett kötelezettségek, függő kötelezettségek vagy kölcsönadott értékpapírok	Eszközök, kapott biztosítékok és kibocsátott saját hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a megterhelt fedezett kötvényeken és az eszközfedezetű értékpapírokon kívül
		10	30
10	Kiválasztott pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értéke	218 237	354 815

D – Tájékoztatás a megterhelés jelentőségéről

A Csoport tevékenységéből, mindennapi üzletmenetéből adódóan a Csoport esetében jellemzően a következő tételek sorolhatók a megterhelt eszközök közé:

- jelzáloglevelek kibocsátásának fedezetéül szolgáló hitelportfólió;
- Növekedési Hitelprogramban való részvétel biztosítéka;
- származtatott ügyletek piaci értéke után letétbe helyezett biztosítékok;
- biztosítékkal fedezett finanszírozási megállapodások;
- elhelyezett biztosíték (pl. KELER, GIRO, VIBER letétek), adott óvadékok.

A Csoportban viszonylag alacsony (14,6%) a megterhelt eszközök aránya.

A legjelentősebb tétel a jelzáloghitelek állománya, emellett számottevő még a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramjában való részvételhez kapcsolódóan megterhelt eszközállomány.

5.6. Működési kockázattal kapcsolatos információk

A működési kockázat a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményt és szavatoló tőkét érintő veszteség kockázatát jelenti.

Működési kockázati események alatt mindazon előfordult, megtörtént eseteket értjük, amelyeknél egy folyamat vagy tevékenység tényleges eredménye, kimenetele eltér annak várható eredményétől, illetve kimenetelétől.

A működési kockázati profilt és a működési kockázatkezelés céljait szem előtt tartva az Integráció meghatározásában a működési kockázat annak a kockázata, hogy a Csoporttagot közvetlen vagy közvetett pénzügyi veszteség, illetve a jó hírnevét, vagy az üzletmenet folytonosságát fenyegető, jelentős kár éri.

5.6.1. Működési kockázatkezelési alapelvek

A működési kockázatkezeléssel kapcsolatos legfőbb alapelvek a következők:

- Mivel a működési kockázat minden tevékenységben jelen van, a működési kockázat kezelése a Csoporttag minden dolgozójának és a vezető testületeiben résztvevő minden személynek a feladata.
- A működési kockázat kezeléséért elsődlegesen az üzletágak, szakterületek, kirendeltségek vezetői a felelősek.
- A működési kockázat önálló kockázati típusként való kezelése elősegíti a tagi szinten legjelentősebb működési kockázatok meghatározását, a kockázatkezelésnek és az erőforrásoknak a súlyponti területekre történő összpontosítását.
- A működési kockázat azonosítása, kezelése, illetve kontrollálása más kockázati típusokhoz képest kevésbé egzsakt. Ezekben a tevékenységekben kiemelt szerepet kap a szakértői megközelítés, a banküzem magas fokú ismerete. Kétséges megítélésű helyzetek tisztázásában a kiemelt szerepe van a Működési Kockázati Kontroll szakértelmének, véleményének.
- Átfogó működési kockázatkezelési rendszert kell működtetni, amely a működési kockázatok azonosítása, mértékük becslése, a kontrollok és biztosítás alkalmazása, valamint a kockázatok változásának figyelemmel kísérése révén elősegíti, hogy a működési kockázatokból származó veszteségek a Hitelintézet által előre meghatározott érték alatt maradjanak.
- A működési kockázat-tudatosságot erősíteni kell minden szinten. Olyan működési kockázatkezelési kultúrát kell kialakítani, amely nem a bekövetkezett működési kockázati eseményekkel kapcsolatos, azok hatásának csökkentését célzó intézkedésekre és az események orvoslására összpontosít, hanem az események megelőzésére és a megelőzést szolgáló (proaktív) cselekvésre fekteti a hangsúlyt.
- Biztosítani kell, hogy a működési kockázatkezelés rendszere és gyakorlata minden lényeges működési kockázatra kiterjedő legyen, képes legyen a termékekkel,

szolgáltatásokkal, folyamatokkal, rendszerekkel kapcsolatos minden lényeges működési kockázat feltárására és transzparens módon kapcsolódják a hitel- és piaci kockázatok, valamint a likviditási kockázat kezeléséhez.

- Az azonosított kockázatokat a Hitelintézet szintjén össze kell gyűjteni, nyomon kell követni. A működési kockázati események nyomon követéséhez és a megelőzést szolgáló cselekvéshez strukturált adatgyűjtés kialakítása, mutatószámok és figyelő rendszer létrehozása szükséges.

5.6.2. Működési kockázatkezelés rendszere

A Takarékbanknál, a Szövetkezeti Hitelintézeteknél, és a Társaságoknál a működési kockázat kezelése a kockázati kontroll által kontrollált terület.

A működési kockázatok nem szüntethetőek meg teljesen, azonban egy megalapozott kontroll keretrendszer alkalmazásával ezen kockázatok elfogadható szintre csökkenthetőek.

A működési kockázatkezelési folyamat a működési kockázat azonosításának, értékelésének, mérésének, folyamatos figyelemmel kísérésének és kezelésének a folyamata.

A működési kockázatkezelés során havi, negyedéves beszámolók keletkeznek, és a keletkezett információk döntéshozó testületek és bizottságok elé kerülnek.

A működési kockázatkezelés célja hogy kontroll alatt és lehetőség szerint alacsony szinten tartsa a működési kockázatokat, az adott szervezeten belül, legyen az a Takarékbank, Szövetkezeti Hitelintézetek, Társaságok.

Az MNB – a MNB H-EN-I-832/2014. számú határozatával – az egyetemleges felelősségvállalási körbe tartozó intézmények vonatkozásában meghatározta a prudenciális konszolidáció módszerét, ami az Integráció esetében közös, egységes számítási módot ír elő.

Mivel a Szövetkezeti Hitelintézetek, csak az alapmutató módszer szerint számoltak 1. és 2. pillér alatt is működési kockázati tőkekövetelményt, a Takarékbank is áttért az alapmutató módszerre (a Takarékbank a korábbi években 1. pillér alatt Alapmutató módszer szerint, 2. pillér alatt korrigált sztenderd módszer szerint számolt működési kockázati tőkekövetelményt). Az FHB csoport fejlett mérési módszerrel (AMA) számolja a működési kockázatainak tőkekövetelményét 1. és 2. pillér alatt.

Az Integrációban az alábbi módon épült fel 2015-ben a működési kockázatkezelés rendszere:

A Takarékbanknál működő rendszer:

1. működési kockázati monitoring mutatószám rendszer:

A működési kockázat monitoring mutatja az adott terület működési kockázatának változását. A működési kockázati monitoring egy eszköz arra, hogy a működési kockázat a csoporttagi szinten elfogadott kockázattűrés keretei között maradjon. A működési kockázati monitoring magában foglalja a működési kockázatokat jelző mutatószámok alakulásának figyelését.

2. belső események gyűjtésén alapuló adatbázis:

A működési kockázati események gyűjtése lehetőséget nyújt a szervezet számára, hogy adott esemény kapcsán feltárt hiányosságok megszüntethetők legyenek pl. szabályozással, oktatással, új monitoring mutatók bevezetésével, stb.. A működési kockázati eseményeknél a bekövetkezett bruttó és nettó veszteséget ki kell mutatni. A működési kockázati események azonosítása rávilágít a működési kockázat szempontjából gyengébben működő vagy működési kockázatnak jobban kitett területekre és folyamatokra, vagy a szabályozás hiányosságaira a szervezetben.

3. adatkonzorciumi tagság (HunOR):

Magyarországon a HunOR elnevezésű működési kockázati esemény adatkonzorciumot 2006-ban hozták létre magyarországi bankok a Bankszövetség szervezésében.

A bankközi működési kockázati adatbázist létrehozására és működtetésére vonatkozó Együttműködési Szerződést a tagbankok, köztük a Takarékbank is, 2006. augusztus 17-én írták alá. A HunOR Magyar Működési Kockázati Adatbázis célja a működési kockázatból fakadó veszteségesemények közös standardok alapján történő gyűjtése és azok intézmények közötti megosztása a szofisztikáltabb, kockázati profilt megfelelően tükröző kockázatmérés elősegítése érdekében. A HunOR adatkonzorciumban 2007-ben indult el a közös adatgyűjtés.

A Szövetkezeti Hitelintézeteknél működő rendszer:

1. működési kockázati monitoring mutatószám rendszer:

A működési kockázat monitoring mutatja az adott terület működési kockázatának változását. A működési kockázati monitoring egy eszköz arra, hogy a működési kockázat a csoporttagi szinten elfogadott kockázattűrés keretei között maradjon. A működési kockázati monitoring magában foglalja a működési kockázatokat jelző mutatószámok alakulásának figyelését.

2. belső események gyűjtésén alapuló adatbázis:

A működési kockázati események gyűjtése lehetőséget nyújt a szervezet számára, hogy adott esemény kapcsán feltárt hiányosságok megszüntethetők legyenek pl. szabályozással, oktatással, új monitoring mutatók bevezetésével, stb.. A működési kockázati eseményeknél a bekövetkezett bruttó és nettó veszteséget ki kell mutatni. A működési kockázati események azonosítása rávilágít a működési kockázat szempontjából

gyengébben működő vagy működési kockázatnak jobban kitett területekre és folyamatokra, vagy a szabályozás hiányosságaira a szervezetben.

Az FHB csoportnál működő rendszer:

1. *működési kockázati monitoring mutatószám rendszer:*

A működési kockázat monitoring mutatja az adott terület működési kockázatának változását. A működési kockázati monitoring egy eszköz arra, hogy a működési kockázat a csoporttagi szinten elfogadott kockázattűrés keretei között maradjon. A működési kockázati monitoring magában foglalja a működési kockázatokat jelző mutatószámok alakulásának figyelését.

2. *belső események gyűjtésén alapuló adatbázis:*

A működési kockázati események gyűjtése lehetőséget nyújt a szervezet számára, hogy adott esemény kapcsán feltárt hiányosságok megszüntethetők legyenek pl. szabályozással, oktatással, új monitoring mutatók bevezetésével, stb.. A működési kockázati eseményeknél a bekövetkezett bruttó és nettó veszteséget ki kell mutatni. A működési kockázati események azonosítása rávilágít a működési kockázat szempontjából gyengébben működő vagy működési kockázatnak jobban kitett területekre és folyamatokra, vagy a szabályozás hiányosságaira a szervezetben.

3. *adatkonzorciumi tagság (HunOR):*

Magyarországon a HunOR elnevezésű működési kockázati esemény adatkonzorciumot 2006-ban hozták létre magyarországi bankok a Bankszövetség szervezésében.

A bankközi működési kockázati adatbázist létrehozására és működtetésére vonatkozó Együttműködési Szerződést a tagbankok, köztük az FHB Jelzálog Bank Nyrt. is, 2006. augusztus 17-én írták alá. A HunOR Magyar Működési Kockázati Adatbázis célja a működési kockázatból fakadó veszteségesemények közös standardok alapján történő gyűjtése és azok intézmények közötti megosztása a szofisztikáltabb, kockázati profilt megfelelően tükröző kockázatomérés elősegítése érdekében. A HunOR adatkonzorciumban 2007-ben indult el a közös adatgyűjtés.

4. *Veszteség adatokon történő modellezés:*

Az FHB csoport mivel fejlett mérési módszer (AMA) szerint számolja a működési kockázati tőkekövetelményt 1. és 2. pillér alatt, a saját működési kockázati veszteség esemény adatbázisára épülő modellt használja a tőkekövetelmény számítására.

Az FHB Csoport a működési kockázat tőkekövetelményének meghatározásakor kockázatcsökkentőként biztosítást vagy egyéb kockázati transzfer mechanizmusokat nem alkalmaz.

6. Kereskedési könyvben nem szereplő részvénypozíciókkal kapcsolatos információk

A Csoport kereskedési könyvön kívüli állományként kezeli azon részesedéseit, amelyeket befektetési céllal, nem kereskedési szándékkal szerez meg.

A Csoport a következő befektetéseket definiálja:

- Nem kereskedési célú (nem kereskedési szándékkal tartott) befektetések;
- Kereskedési célú (kereskedési szándékkal tartott) befektetések;
- Stratégiai befektetések (befektetési célú részesedések): a Hitelintézet számára tulajdoni részesedést biztosító tartós (egy évnél hosszabb) befektetés, beleértve a jogszabály által kötelezően előírt, illetve az integrációs feladatok ellátásához szükséges befektetéseket:
 - Kiemelt stratégiai befektetések, valamint az ezekhez kapcsolódó opciók, járulékos kötelezettségek és jogosultságok. Kiemelt stratégiai befektetésnek minősül az a vállalkozás, amelyben a Hitelintézet legalább a Hpt. szerinti részesedési viszonyal¹² rendelkezik és/vagy a befektetés összege eléri a szavatoló tőke 5 %-át;
 - Egyéb stratégiai befektetések, valamint az ezekhez kapcsolódó opciók, járulékos kötelezettségek és jogosultságok. Egyéb stratégiai befektetésnek minősül az a befektetés, amely nem minősül kiemelt stratégiai befektetésnek. Az egyéb stratégiai befektetéseket a banküzemi működés, vagy egyéb jogszabályi előírások indokolhatják;
- Kényszerbefektetések.

Befektetésekre vonatkozó korlátok

Minden befektetés megtartására, illetőleg új befektetés végrehajtására vonatkozó döntés meghozatala előtt meg kell vizsgálni, hogy az adott befektetés - céljait és nagyságrendjét illetően - nem ütközik-e a hatályos törvényi korlátokba.

A 2015. december 31-én hatályos Szhitv. 15.§ (19) bekezdése értelmében a Takarékbank, mint a Szövetkezeti Hitelintézetek és az Integráció központi bankja, a prudens működés biztosítása érdekében kizárólagos jogkörrel jogosult előzetesen jóváhagyni az egyes Szövetkezeti Hitelintézeteknek és az SZHISZ-nek más gazdálkodó szervezetben, illetve jogi személyben történő tulajdonszerzését vagy a szerzett tulajdon értékesítését, ha az értékesíteni vagy megszerezni tervezett tulajdon értéke, illetve vételára meghaladja az Integráció konszolidált alapon számított szavatoló tőkéje 0,1%-át. A tizenkét hónapon belül végrehajtott ügyleteket ugyanazon tulajdoni részesedés vonatkozásában össze kell számítani.

Amennyiben a befektetés összege (új befektetés esetén, illetve a meglévőkkel együtt) a Szövetkezeti Hitelintézet saját befektetési jogszabályi korlátja 75 %-át meghaladja, abban az esetben egyeztetni kell a Takarékbankkal, mint központi bankkal annak érdekében, hogy

¹² *Részesedési viszony*: egy személy és egy vállalkozás között létrejött olyan - ellenőrző befolyásnak nem minősülő - kapcsolat, amelynek alapján a személy - közvetlenül vagy közvetett módon - a szavazati jogok vagy a tulajdoni hányad legalább húsz százalékát birtokolja. A szavazati jogok figyelembevételénél az Szm. vonatkozó előírásai szerint kell eljárni, függetlenül attól, hogy a személy az Szm. hatálya alá tartozik-e

összevont alapon is biztosítható legyen a megfelelés a befektetésekre vonatkozóan meghatározott korlátozásoknak, egyúttal a befektetés tekintetében kérni kell a Takarékbank jóváhagyását is.

A Szövetkezeti Hitelintézet szavatoló tőkéjének 15 %-át meghaladó – egy típusú – befektetés esetén a Takarékbank jóváhagyását is kérni kell, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kivételével.

A Takarékbank a befektetési célú részvényeket és részesedéseket átlagos beszerzési áron (csúsztatott átlagáron) értékeli.

A befektetési célú részvényeknél, részesedéseknél és egyéb értékpapíroknál a Takarékbank kockázati alapú minősítést végez, és a minősítési kategóriának megfelelő mértékű kockázati értékvesztést számol el. A kockázati alapú minősítés során a Takarékbank figyelembe veszi az értékpapír kibocsátójának megítélése mellett az értékpapír piaci árának tartós alakulási tendenciáját is. A kockázati értékvesztés összege a minősítésről és céltartalék képzésről szóló szabályzatok szerint kerül megállapításra.

A nyilvánosságra hozatali dokumentum **6. számú melléklete** tartalmazza a Csoport érdekeltségeit, befektetéseit összevont alapon a KC2H felügyeleti adatszolgáltatási tábla alapján.

7. Értékpapírosított pozíciókra vonatkozó információk

A Csoport értékpapírosítási ügyleteket nem kezdeményezett és 2015-ben nem került sor értékpapírosítási pozíciók tartására sem, így nincs ezzel kapcsolatban nyilvánosságra hozandó információ.

8. Javadalmazási politika

A Takarékbank az Szhitv. alapján a Szövetkezeti Hitelintézetekkel összevont felügyelet alá tartozik. A törvényben megfogalmazottak teljesítése, továbbá az összevont felügyelet teljes körű és gyakorlati megvalósítása fokozatosan, az eltérő sajátosságokra is tekintettel történik.

A Csoport 2015. december 31-én hatályos Javadalmazási Politikáról szóló szabályzatát a **7. számú melléklet** tartalmazza.

CRR 450. cikk (1) a) bekezdés szerinti információk:

2015. február 12-én történt meg a Javadalmazási Politika elveinek elfogadása, a Javadalmazási Bizottság tagjainak megválasztása, továbbá megszületett a döntés a Javadalmazási Politika közvetlen hatályú szabályzatként történő kiadásáról. A Javadalmazási Politika 2015. március 15. napján került kiadásra, 2015. január 1-jei hatállyal az egész integrációra kiterjedt. 2015. szeptember 3-án a Javadalmazási Bizottság, a Felügyelőbizottság

és az Igazgatóság döntött a – gyakorlati alkalmazás tapasztalatai alapján – Javadalmazási Politika módosításáról. Az FHB integrációba történő bekerülése végett 2015. december 28-án ismételt módosításra került sor, melynek eredményeként 2016. január 01-vel lépett hatályba a jóváhagyott Javadalmazási Politika.

A Javadalmazási Bizottság 3 tagú, az Igazgatóság külső tagjaiból áll, munkáját ügyrendje alapján végzi. 2015. évben három alkalommal ülésezett.

A 2015. évi teljesítmény értékelése folyamatban van, az értékelés lezárására 2016. június 30-ig nem került sor.

CRR 450. cikk (1) b) bekezdés szerinti információk:

A Javadalmazási Politika összhangban áll a Takarékbank Csoport céljaival, stratégiájával, továbbá szolgálja a vezetők és beosztottak motiválását, a munkatársak személyes fejlődését, valamint támogatja az Integráció sikerességét. A célok elérése érdekében alkalmazandó mutató kiválasztását minden esetben megelőzi annak vizsgálata, hogy a mutató várható alakulása elég stabil és megbízható-e ahhoz, hogy referenciaként lehessen használni a teljesítményértékeléshez. A teljesítményfüggő javadalmazás teljes összegének meghatározásakor figyelembe vételre kerül a Csoport és a Csoporttag eredményessége, a tőke- és a szükséges likviditás megteremtésének költsége, valamint a jelenlegi és jövőbeni kockázatok és az azoknak megfelelő kiigazítás is.

CRR 450. cikk (1) c) bekezdés szerinti információk:

A Javadalmazási Politika kiemelt személyként azonosította: a vezető állású személyeket, a kontroll funkciót betöltő vezetőket, továbbá az Integráció kockázati profiljára jelentős hatást gyakorló vezetőket/munkatársakat.

Az Integrációra vonatkozó Javadalmazási Politika keretei között, főbb elvei, iránymutatása alapján a Szövetkezeti Hitelintézetek cégméretük figyelembevételével határozzák meg a kiemelt személyek körét, az alkalmazott teljesítmény- és kockázati mutatókat, a teljesítményjavadalom mértékét. 2015-től e körre is érvényes a halasztott kifizetés és a fantom részvény/ részjegy juttatás intézménye.

Jogosultsági feltételek kiemelt személyek esetében:

- Az adott évre vonatkozó célkitűzés részére megtörtént,
- Az értékelt időszaknak legalább a felét aktív munkaviszonyban töltötte a Csoporttagnál (kivéve, ha munkaszerződés ettől eltérő feltételeket határoz meg),
- Az értékelt időszak utolsó naptári napján és a kifizetés napján a csoport bármelyik tagjánál munkaviszonyban állt és nem áll felmondás alatt (azonnali hatályú, munkáltatói, vagy munkavállalói felmondás, közös megegyezés). A Csoporttagok közötti munkaerőmozgást folyamatos munkaviszonynak kell tekinteni.

Valamennyi Csoporttag munkavállalója a Takarékbank teljesítményjavadalom kifizetésének időpontjában szerzi meg a jogosultságot a prémiumának kifizetésére.

A kiemelt személyek vonatkozásában az értékelés eredményeként meghatározott teljesítményjavadalom kiadása halasztott kifizetéssel, illetve a fantomrészvény/részjegy juttatással valósul meg. (A készpénz/ fantomrészvény/részjegy juttatás aránya 50-50 %, a halasztás 3 évben került meghatározásra, 60-20-20 % mértékben.) Halasztott kifizetés, illetve fantomrészvény/részjegy juttatás esetén érvényesül az újraértékelés, illetve a visszatartási politika (jogosultság megszerzésétől számított egy év) alkalmazása.

A halasztottan teljesítendő teljesítményjavadalom alkalmazás esetén kizárja a kifizetést, amennyiben:

- hitelintézet csoporttag esetében a tőke megfelelési mutató(k) jogszabályban, vagy integrációs szintű belső szabályzatban előírt szint alatt marad,
- a csoporttag veszteségessé válik (kivéve, ha a Takarékbank Igazgatósága ettől eltérő módon dönt),
- a kiemelt személy negatív irányú magatartásváltozása következett be, s a csoportnak, csoporttagnak ezzel veszteséget okozott.

CRR 450. cikk (1) d) bekezdés szerinti információk:

A teljesítményjavadalom mértéke az éves alapbér %-ában kerül meghatározásra, s nem haladhatja meg az éves alapbér 90 %-át.

A teljesítményjavadalom kifizetése célokhoz kötött, alkalmazott mutatók: teljesítménymutató (adózás előtti eredmény), kockázati mutatók (pl. nem teljesítő hitelek részarányának mértéke), szervezeti egység teljesítmény mutató, egyéni teljesítmény mutató. Az Integráció közös érdekességének megteremtése céljából a kiemelt személyek esetében a célkitűzés teljesítménymutató 2015. évtől 50 % csoport, 50 % csoporttag mutatóra oszlik.

Kiemelt személyek esetében a teljesítményjavadalom legfeljebb 50 %-a készpénz és legalább 50 %-a nem készpénz alapú eszköz. A Takarékbank nem készpénz alapú eszközként a fantomrészvényt alkalmazza.

A fantomrészvény a Bank 2000,- Ft névértékű törzsrészvényéhez kötött javadalmazási eszköz, amely tényleges részvényjuttatást nem nyújt a jogosultságot szerző kiemelt személy részére. A fantom részvény semmilyen társasági jogi jogosultságot nem keletkeztet (ide értve többek között, de nem kizárólag a szavazathoz, illetve az osztalék fizetésre vonatkozó jogot). Birtokosa kizárólag arra jogosult, hogy a Javadalmazási Politikában foglalt szabályoknak megfelelően lezajlott odaítélés alapján, a visszatartási periódus lejártát követően a fantomrészvény kifizetési értékét a Banktól követelje.

CRR 450. cikk (1) f) bekezdés szerinti információk:

Az alap- és teljesítményjavadalom felett a következő juttatások nyújtására van lehetőség:

- Jogszabály alapján biztosított juttatások: kötelező foglalkozás-egészségügyi ellátás, munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítés, képernyő előtti munkavégzés esetén az éleslátás biztosításához szükséges szemüveggéskészítés támogatása, fizetési előleg.
- Cafeteria: meghatározott keretösszegeken belül különböző juttatási formák közül a munkavállaló választhat.

Takarékbank - Csoportszintű nyilvánosságra hozatali dokumentum
2015.12.31.

- Általános juttatások: sporttevékenység támogatása, csoportos élet- és balesetbiztosítás, kedvezményes dolgozói hitel, képzés támogatása.
- Meghatározott munkakörökhöz, feladathoz kapcsolódó juttatások: szolgálati gépkocsi, mobiltelefon, mobilinternet, business kártya.
- Általános vagy választható juttatásokról szóló belső szabályzatában önkéntes nyugdíjpénztári, egészségpénztári, önszegélyező pénztári munkáltatói hozzájárulást biztosíthat valamennyi munkavállalója részére azonos módon és mértékben. Kiemelt személyek részére előzőektől eltérő nyugdíjjuttatás nem biztosítható.

CRR 450. cikk (1) g) bekezdés szerinti információk:

A Takarékbank, Társaságok, Szövetkezeti Hitelintézetek és FHB csoport konszolidált javadalmazásának összesített adatai - 2015. év			
Megnevezés	Felügyeleti és Irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület tagjai	Független kontroll funkciók vezetői/munkatársai	Befektetési bank, Lakossági bank, Eszközkezelés, Vállalati funkciók, Egyéb tevékenység vezetői / munkatársai
Létszám (fő)	852	456	7,918
Tárgyévi összes javadalmazás (Ft)	823,523,903	2,356,027,149	28,996,767,357
Ebből: teljesítményjavadalmazás (Ft)	0	236,076,368	3,020,459,371

CRR 450. cikk (1) h) és i-vi) bekezdések szerinti információk:

A 2015. év teljesítményértékelése folyamatban van, a közölt teljesítményjavadalom adatok az elhatárolt összegeket tartalmazzák.

A kiemelt személyek vonatkozásában a Takarékbank, Társaságok, Szövetkezeti Hitelintézetek és FHB csoport konszolidált javadalmazásának összesített adatai - 2015. év

Kiemelt személyi kör	Felügyeleti és Irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület tagjai	Független kontroll funkciók vezetői/munkatársai	Befektetési bank, Lakossági bank, Eszközkezelés, Vállalati funkciók, Egyéb tevékenység vezetői / munkatársai
Létszám (fő)	852	195	726
Alapjavadalom (Ft)	823,523,903	947,920,073	5,899,518,723
Teljesítményjavadalom (Ft)	0	94,392,107	745,405,548
Javadalom összesen (Ft)	823,523,903	1,042,312,180	6,644,924,271
Teljesítményjavadalmazás készpénz (Ft)	0	62,053,104	549,750,912
Teljesítményjavadalmazás részvény (Ft)	0	32,339,003	195,654,636
Részvényhez kapcsolt eszközök és egyéb javadalmazási formák (Ft)	0	0	0
Összesen (Ft)	0	94,392,107	745,405,548
Ki nem fizetett halasztott javadalmazás fennálló összege (jogosultak részére) (Ft)	0	26,107,122	159,283,312
Ki nem fizetett halasztott javadalmazás fennálló összege (NEM jogosultak részére) (Ft)	0	0	0
Üzleti év során megítélt halasztott javadalmazás kifizetett összege (teljesítmény arányában) (Ft)	0	0	0
Az üzleti év során megítélt végkielegítés összege (Ft)	0	0	116,215,659
Az üzleti év során a végkielegítés kedvezményezettjeinek száma (fő)	0	0	10
Az üzleti év során megítélt végkielegítés 1 főre vetített legmagasabb összege (Ft)	0	0	42,001,603
Az üzleti év során 1 millió EUR, vagy annál nagyobb javadalmazásban részesülő személyek száma (fő)	0	0	0
Az üzleti év során 1 millió EUR és 5 millió EUR javadalmazásban részesülő személyek száma (500 000 EUR fizetési sávokra bontva) (fő)	0	0	0
Az üzleti év során 5 millió EUR feletti javadalmazásban részesülő személyek száma (1 000 000 EUR fizetési sávokra bontva) (fő)	0	0	0

CRR 450. cikk (1) j) bekezdés szerinti információk:

A vezető testület vagy a felső vezetés tagjainak teljes javadalmazására vonatkozóan a Felügyelet nem rendelt el nyilvánosságra hozatali kötelezettséget.

CRR 450. cikk (2) bekezdés szerinti információk:

A 2015. év teljesítményértékelése folyamatban van, a közölt teljesítményjavadalom adatok az elhatárolt összegeket tartalmazzák.

A Takarékbank Vezető Testületek tagjainak javadalmazása	
Elnevezés	Felügyeleti és Irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület tagjai (CRR 450. cikk (2) alapján)
Létszám (fő)	10
Alapjavadalom (Ft)	66,594,545
Teljesítményjavadalom (Ft)	33,499,080
Javadalmazás összesen (Ft)	100,093,625
Teljesítményjavadalmazás készpénz (Ft)	16,749,540
Teljesítményjavadalmazás részvény (Ft)	16,749,540
Részvényhez kapcsolt eszközök és egyéb javadalmazási formák (Ft)	0
Összesen (Ft)	33,499,080
Ki nem fizetett halasztott javadalmazás fennálló összege (jogosultak részére) (Ft)	13,399,632
Ki nem fizetett halasztott javadalmazás fennálló összege (NEM jogosultak részére) (Ft)	0
Üzleti év során megítélt halasztott javadalmazás kifizetett összege (teljesítmény arányában) (Ft)	0
Az üzleti év során megítélt végkiegítés összege (Ft)	0
Az üzleti év során a végkiegítés kedvezményezettjeinek száma (fő)	0
Az üzleti év során megítélt végkiegítés 1 főre vetített legmagasabb összege (Ft)	0
Az üzleti év során 1 millió EUR, vagy annál nagyobb javadalmazásban részesülő személyek száma (fő)	0
Az üzleti év során 1 millió EUR és 5 millió EUR javadalmazásban részesülő személyek száma (500 000 EUR fizetési sávokra bontva) (fő)	0
Az üzleti év során 5 millió EUR feletti javadalmazásban részesülő személyek száma (1 000 000 EUR fizetési sávokra bontva) (fő)	0